

Sanacja i upadłość przedsiębiorców

Ćwiczenia 3:

- **Materialnoprawne skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego**
- **Procesowe skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego**
- **Podmioty właściwego postępowania restrukturyzacyjnego**

mgr Adrian Borys
Instytut Prawa Cywilnego
Zakład Postępowania Cywilnego
adrian.borys@uwr.edu.pl

Materialnoprawne skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do osoby dłużnika

Wpływ otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego na zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych dłużnika

Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego nie ma wpływu na zdolność prawną oraz zdolność do czynności prawnych dłużnika.

Wpływ otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego na oznaczenie dłużnika w obrocie

Po wydaniu przez sąd postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego przedsiębiorca występuje w obrocie pod dotychczasową firmą z dodaniem oznaczenia "w restrukturyzacji".

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do osoby dłużnika

**Skutki
postępowania o
zatwierdzenie
układu dla osoby
dłużnika**

do **obowiązków dłużnika należy udzielanie nadzorcy układu wyjaśnień oraz udostępnianie mu dokumentów** (art. 36 ust. 2 PrRestr). Czynienie zadość tym obowiązkom leży w interesie samego dłużnika zainteresowanego powodzeniem postępowania restrukturyzacyjnego. Wskazane obowiązki dłużnik może realizować osobiście lub przez upoważnioną osobę (pełnomocnika, pracownika itp.).

Postępowanie o zatwierdzenie układu nie ma wpływu na udzieloną przez dłużnika prokurę czy inne pełnomocnictwo. Dłużnik może udzielać zarówno nowych pełnomocnictw, jak i prokury

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do osoby dłużnika

Skutki otwarcia przyspieszonego postępowania układowego i postępowania układowego dla osoby dłużnika

Zgodnie z art. 238 PrRestr **po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego dłużnik udziela sędziemu-komisarzowi i nadzorcy sądowemu wszelkich potrzebnych wyjaśnień, udostępnia dokumenty dotyczące jego przedsiębiorstwa i majątku oraz umożliwia nadzorcy sądowemu zapoznanie się z przedsiębiorstwem dłużnika, w szczególności z jego księgami rachunkowymi.** Zasada ta ma odpowiednie zastosowanie do postępowania układowego z mocy art. 273 PrRestr.

otwarcie tych postępowań nie wywołuje żadnego skutku dla udzielonej prokury, a także innych pełnomocnictw. Należy przyjąć, że dłużnik albo zarządca mogą udzielać nowej prokury i innych, nowych pełnomocnictw w czasie trwania postępowania. **Udzielenie prokury przez dłużnika wymaga zgody nadzorcy sądowego jako czynność przekraczająca zakres czynności zwykłego zarządu.**

Nieprawidłowe wykonywanie tych obowiązków może skutkować uchynieniem zarządu własnego (art. 239 ust. 1 pkt 3 PrRestr), umorzeniem postępowania restrukturyzacyjnego (art. 325 ust. 3 PrRestr) oraz odpowiedzialnością karną dłużnika (art. 399 i 400 PrRestr).

Zakres obowiązków dłużnika wskazany w art. 238 PrRestr nie jest wyczerpujący. Szczególne obowiązki dłużnika wynikają również z innych przepisów ustawy, w szczególności z przepisów dotyczących wykonywania zarządu własnego (art. 39 PrRestr) i ponoszenia kosztów postępowania (art. 208 ust. 1 PrRestr).

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do osoby dłużnika

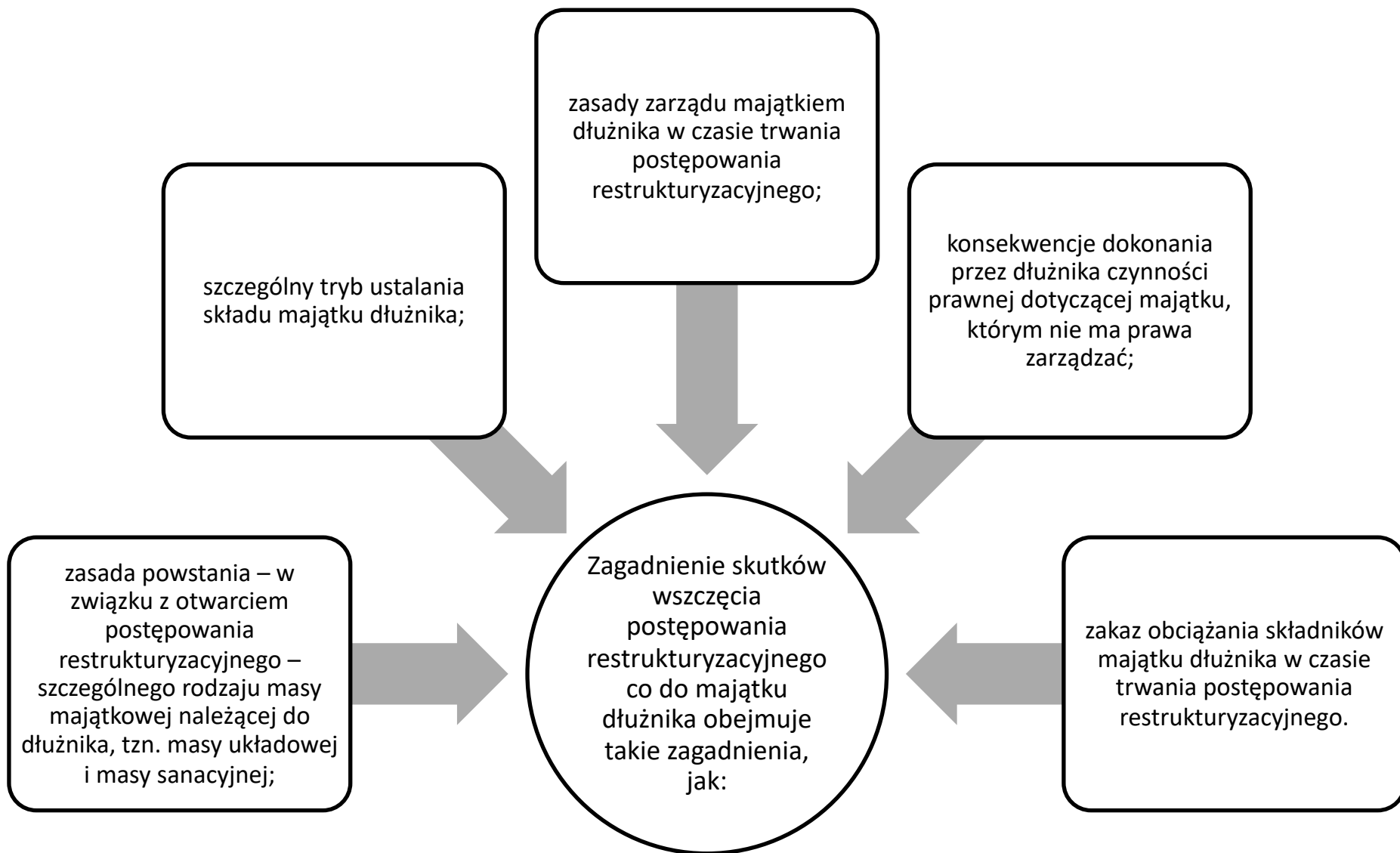
Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego dla osoby dłużnika

Zgodnie z art. 291 ust. 1 PrRestr **po otwarciu postępowania sanacyjnego dłużnik, któremu nie udzielono zezwolenia na wykonywanie zarządu nad całością lub częścią przedsiębiorstwa w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu (o którym mowa w art. 288 ust. 3 PrRestr), wskazuje i wydaje zarządcy cały swój majątek oraz wydaje dokumenty dotyczące jego działalności, majątku oraz rozliczeń, w szczególności księgi rachunkowe, inne ewidencje prowadzone dla celów podatkowych i korespondencję w sprawach majątkowych.** Wykonanie tych obowiązków dłużnik jest obowiązany sam z własnej inicjatywy potwierdzić w formie oświadczenia na piśmie, które składa sędziemu-komisarzowi do akt postępowania sanacyjnego.

Z kolei w przypadku udzielenia dłużnikowi zezwolenia, o którym mowa w art. 288 ust. 3 PrRestr, **jeżeli sąd nie nałoży na dłużnika dalej idących obowiązków, dłużnik udziela sędziemu-komisarzowi i zarządcy wszelkich potrzebnych wyjaśnień, udostępnia dokumenty dotyczące jego przedsiębiorstwa i majątku oraz umożliwia zarządcy zapoznanie się z przedsiębiorstwem dłużnika, w szczególności z jego księgami rachunkowymi (art. 292 PrRestr).** W każdym przypadku dłużnik udziela sędziemu-komisarzowi i zarządcy wszelkich potrzebnych wyjaśnień dotyczących swojego majątku i działalności (art. 291 ust. 2 PrRestr)

Otwarcie postępowania sanacyjnego powoduje z mocy samego prawa wygaśnięcie prokury oraz innych pełnomocnictw udzielonych przez dłużnika (art. 293 zd. 1 PrRestr)¹³. Dotyczy to pełnomocnictw ogólnych, rodzajowych, jak i pełnomocnictw do poszczególnych czynności¹⁴. Zarządca może jednak w toku postępowania sanacyjnego udzielać nowych pełnomocnictw, w tym może udzielić nowej prokury (art. 293 zd. 2 PrRestr).

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla majątku dłużnika

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla majątku dłużnika

Masa układowa

jest to mienie **służące prowadzeniu przedsiębiorstwa** oraz mienie należące do dłużnika, które z dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego albo postępowania układowego podlega nadzorowi nadzorca sądowego

(zob. art. 240 PrRestr)

Masa sanacyjna

jest to **mienie służące prowadzeniu przedsiębiorstwa** oraz mienie należące do dłużnika, które z dniem otwarcia postępowania sanacyjnego podlega zarządowi zarządcy

(zob. art. 294 PrRestr)

Masa układowa i masa sanacyjna są **przedmiotami, a nie podmiotami prawa, co oznacza, że masa układowa oraz masa sanacyjna nie mają zdolności prawnej ani zdolności sądowej.**

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla majątku dłużnika

Masa układowa / masa sanacyjna

Inaczej niż w postępowaniu upadłościowym **masa układowa / masa sanacyjna może obejmować mienie, które nie należy do dłużnika, ale służy prowadzeniu jego przedsiębiorstwa.** Jest to uzasadnione odmiennymi celami postępowania upadłościowego i postępowania restrukturyzacyjnego, a w konsekwencji odmienną funkcją masy upadłości oraz masy układowej i masy sanacyjnej. O ile celem wyodrębnienia masy upadłości jest zaspokojenie wierzycieli upadłego przez likwidację tej masy i podział uzyskanych środków zgodnie z przyjętymi w postępowaniu upadłościowym zasadami podziału, o tyle celem wyodrębnienia masy układowej i masy sanacyjnej jest określenie mienia, którego wykorzystywanie w różny sposób może zapewnić wykonanie układu

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla majątku dłużnika

Zgodnie z art. 242 ust. 1 p.r. w skład masy układowej uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych **nie wchodzi**:

1. środki pieniężne i instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy z 29.07.2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi 63 , zgromadzone i zapisane na jego rachunku rozliczeniowym, nieobciążone prawem rzeczowym na rzecz osób trzecich;
2. instrumenty finansowe zapisane na jego rachunku rozliczeniowym, jako przedmiot zabezpieczenia kredytu uzyskanego w ramach systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, jeżeli kredyt taki może być udostępniony w ramach istniejącej umowy o kredyt;
3. inne aktywa niezbędne do wykonania obowiązków wynikających z uczestnictwa w takim systemie, które powstały przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

Zgodnie z art. 73 p.r. do masy układowej wchodzi również majątek wspólny małżonków.

Wskazane wyżej składniki majątku, pozostałe po wykonaniu obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie płatności lub systemie rozrachunku papierów wartościowych, wchodzi do masy układowej. Przepis ten stosuje się odpowiednio w postępowaniu układowym (art. 273 p.r.) oraz postępowaniu sanacyjnym (art. 295 p.r.).

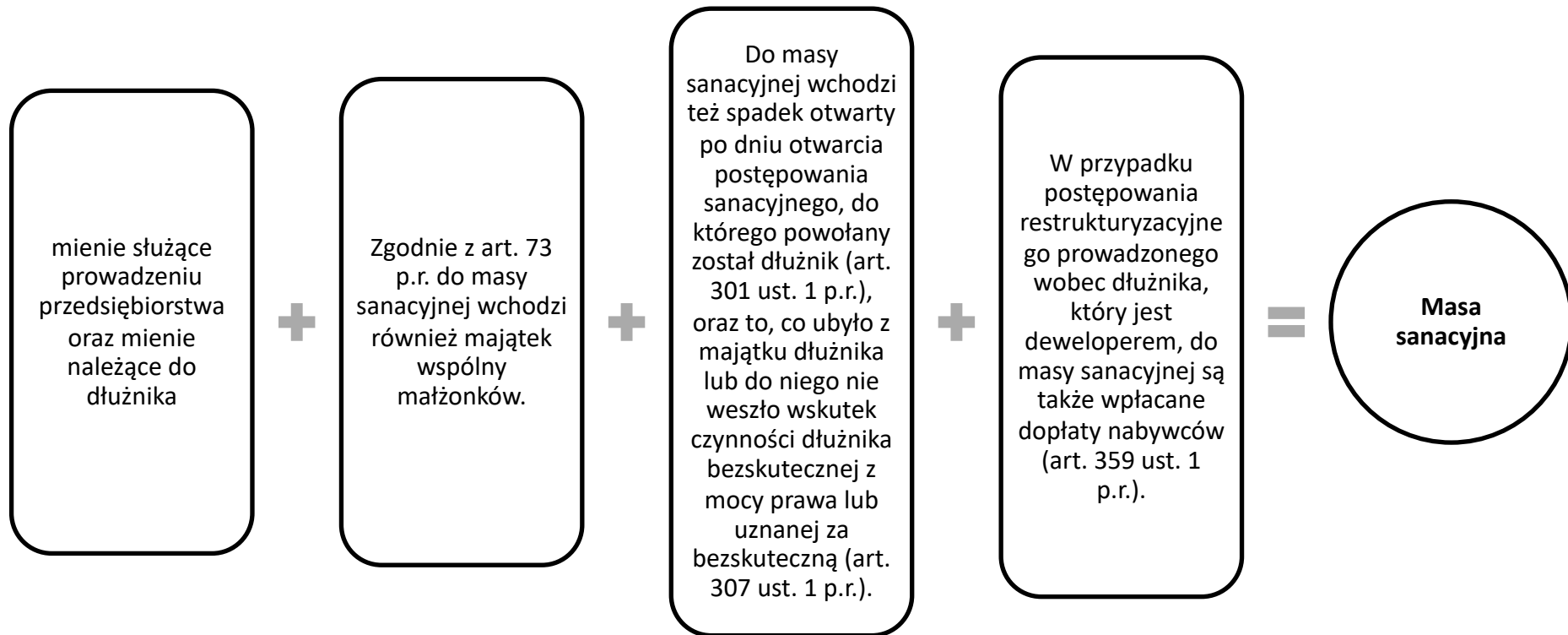
Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla majątku dłużnika

Zgodnie z art. 244 ust. 1 p.r. z uwzględnieniem art. 12 ustawy o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami przedmiot zabezpieczenia ustanowionego w związku z uczestnictwem w systemie płatności lub systemie rozrachunku papierów wartościowych na rzecz podmiotu prowadzącego ten system lub na rzecz uczestnika tego systemu nie wchodzi do masy układowej:

1. uczestnika tego systemu lub uczestnika współpracującego z nim systemu interoperacyjnego, który ustanowił to zabezpieczenie,
2. niebędącego uczestnikiem podmiotu prowadzącego system interoperacyjny współpracujący z tym systemem,
3. jakiegokolwiek innego podmiotu, który ustanowił to zabezpieczenie

– w przypadku otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego wobec któregokolwiek z nich. Przepis ten stosuje się odpowiednio w postępowaniu układowym (art. 273 p.r.) oraz postępowaniu sanacyjnym (art. 295 p.r.).

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla majątku dłużnika

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla majątku dłużnika

W postępowaniu układowym oraz postępowaniu sanacyjnym sposobem określenia składu oraz stanu masy układowej i masy sanacyjnej jest sporządzenie spisu inwentarza.

W postępowaniu układowym, zgodnie z art. 274 ust. 1 p.r., w terminie trzydziestu dni od dnia otwarcia postępowania układowego nadzorca sądowy, a w postępowaniu sanacyjnym – zarządca (art. 296 ust. 1 p.r.) ustala skład masy układowej lub masy sanacyjnej na podstawie wpisów w księgach dłużnika oraz dokumentów bezspornych.

Ustalając stan masy układowej albo sanacyjnej, nadzorca sądowy albo zarządca może się odwołać do domniemania uregulowanego w art. 275 ust. 3 p.r., zgodnie z którym domniemywa się, że rzeczy znajdujące się w posiadaniu dłużnika w dniu otwarcia postępowania układowego, a w postępowaniu sanacyjnym – w dniu otwarcia postępowania sanacyjnego należą do masy układowej albo sanacyjnej.

W postępowaniu układowym, zgodnie z art. 274 ust. 2 p.r., sędzia-komisarz może postanowić, aby ustalenia składu masy układowej dokonał dłużnik pod nadzorem nadzorcy sądowego. Takiej możliwości nie ma w postępowaniu sanacyjnym. W postępowaniu sanacyjnym ustalenia składu i stanu masy sanacyjnej zawsze dokonuje zarządca.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla majątku dłużnika

Ustalenie składu masy układowej albo sanacyjnej następuje przez **sporządzenie spisu inwentarza** (art. 275 ust. 1 p.r., art. 296 ust. 2 p.r.).

Wraz ze spisem inwentarza dokonuje się oszacowania mienia wchodzącego do masy układowej albo sanacyjnej (art. 275 ust. 2 p.r.).

Spis inwentarza stanowi dokument prywatny zawierający oświadczenie wiedzy nadzorcy sądowego albo zarządcy co do składu masy układowej albo sanacyjnej. Jednocześnie jednak z chwilą złożenia go do akt postępowania restrukturyzacyjnego dokument ten nabiera charakteru dokumentu procesowego, który w sposób wiążący określa skład masy układowej albo sanacyjnej. Ujęcie określonej rzeczy w spisie inwentarza nie ma znaczenia poza postępowaniem restrukturyzacyjnym. W szczególności spis inwentarza nie rozstrzyga stosunków rzeczowych ani nie przesądza o tym, czy dłużnikowi przysługuje rzeczowe lub obligacyjne prawo do rzeczy.

Zgodnie z art. 241 p.r. w przyspieszonym postępowaniu układowym nie sporządza się spisu inwentarza.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla majątku dłużnika

Zarząd w postępowaniach restrukturyzacyjnych

Postępowanie	Zasada	Wyjątek
Postępowanie o zatwierdzenie układu	Dłużnik sprawuje samodzielny i nieograniczony zarząd majątkiem (art. 36 ust. 1 p.r.)	Brak
Przyspieszone postępowanie układowe	Dłużnik sprawuje samodzielnie zarząd majątkiem w zakresie zarządu zwykłego, a na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu potrzebuje zgody nadzorca pod rygorem nieważności (art. 233 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 39 p.r.)	Odebranie zarządu dłużnikowi i wyznaczenie zarządcy (art. 239 ust. 1 p.r.)
Postępowanie układowe	Dłużnik sprawuje samodzielnie zarząd majątkiem w zakresie zarządu zwykłego, a na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu potrzebuje zgody nadzorca pod rygorem nieważności (art. 271 ust. 1 w zw. z art. 233 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 39 p.r.)	Odebranie zarządu dłużnikowi i wyznaczenie zarządcy (art. 239 ust. 1 p.r.)
Postępowanie sanacyjne	Odebranie zarządu dłużnikowi i wyznaczenie zarządcy (art. 288 ust. 2 p.r.)	1. Pozostawienie zarządu własnego dłużnika w zakresie zarządu zwykłego (art. 288 ust. 3 p.r.) 2. Przywrócenie zarządu własnego dłużnika w zakresie zarządu zwykłego (art. 133 ust. 1 p.r.)

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla majątku dłużnika

Zakaz obciążania majątku dłużnika po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego

Zgodnie z art. 246 ust. 1 p.r., z wyjątkiem określonym w art. 129 ust. 1 pkt 1, obciążenie składników majątku dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności powstałej przed otwarciem przyspieszonego postępowania układowego po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego jest niedopuszczalne.

Jeżeli wniosek o wpis hipoteki, wniosek o wpis zastawu rejestrowego, wniosek o wpis do rejestru zastawów skarbowych albo wniosek o wpis hipoteki morskiej do rejestru okrętowego został złożony co najmniej na sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania, przepisu ust. 1 nie stosuje się (art. 246 ust. 2 p.r.).

Wpis w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany z naruszeniem przepisów ust. 1 lub 2 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest prawomocne postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza zażalenie przysługuje dłużnikowi oraz wierzycielowi (art. 246 ust. 3 *in fine* p.r.).

Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu układowym (art. 273 p.r.) oraz w postępowaniu sanacyjnym (art. 295 p.r.).

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do zobowiązań dłużnika

Nieważność niektórych postanowień umów, których stroną jest dłużnik

Zgodnie z art. 247 p.r. postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego lub jego otwarcia zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest dłużnik, są nieważne.

Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu układowym (art. 273 p.r.) oraz w postępowaniu sanacyjnym (art. 297 p.r.).

Bezskuteczność niektórych postanowień umów, których stroną jest dłużnik

Zgodnie z art. 248 p.r. postanowienie umowy, której stroną jest dłużnik, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu przyspieszonego postępowania układowego jest bezskuteczne w stosunku do masy układowej.

Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu układowym (art. 273 p.r.) oraz w postępowaniu sanacyjnym (art. 297 p.r.).

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do zobowiązań dłużnika

Skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego dla umów przeniesienia własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawartych w celu zabezpieczenia wierzytelności oraz z zastrzeżeniem własności rzeczy sprzedanej na rzecz sprzedającego

Zgodnie z art. 249 p.r., do przedmiotów objętych umową przeniesienia własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawartą w celu zabezpieczenia wierzytelności oraz zastrzeżeniem własności rzeczy sprzedanej na rzecz sprzedającego oraz do zabezpieczonych w ten sposób wierzytelności, przepisy niniejszej ustawy dotyczące zastawu i wierzytelności zabezpieczonych zastawem stosuje się odpowiednio.

Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu układowym (art. 273 p.r.) oraz w postępowaniu sanacyjnym (art. 297 p.r.).

Stosowanie do przedmiotów objętych umową wskazaną w art. 249 p.r. przepisów o zastawie, a do zabezpieczonej wierzytelności przepisów o wierzytelności zabezpieczonej zastawem oznacza, że wierzytelność ta nie jest objęta układem z mocy prawa w części, w jakiej znajduje pokrycie w wartości przedmiotu zabezpieczenia. Wynika to nie tylko z regulacji art. 249 p.r., ale również z regulacji art. 151 ust. 3 p.r. W pozostałym zakresie wierzytelność zabezpieczona jest objęta układem

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do zobowiązań dłużnika

Skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego dla umów ramowych

Zgodnie z art. 250 p.r., Jeżeli umowa ramowa, której jedną ze stron jest dłużnik, zastrzega, że poszczególne umowy szczegółowe, których przedmiotem są terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, będą zawierane w wykonaniu umowy ramowej oraz że rozwiązanie umowy ramowej powoduje rozwiązanie umów szczegółowych zawartych w wykonaniu tej umowy, wierzytelności z tytułu poszczególnych umów szczegółowych zawartych w jej wykonaniu nie są obejmowane układem.

Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu układowym (art. 273 p.r.) oraz w postępowaniu sanacyjnym (art. 297 p.r.).

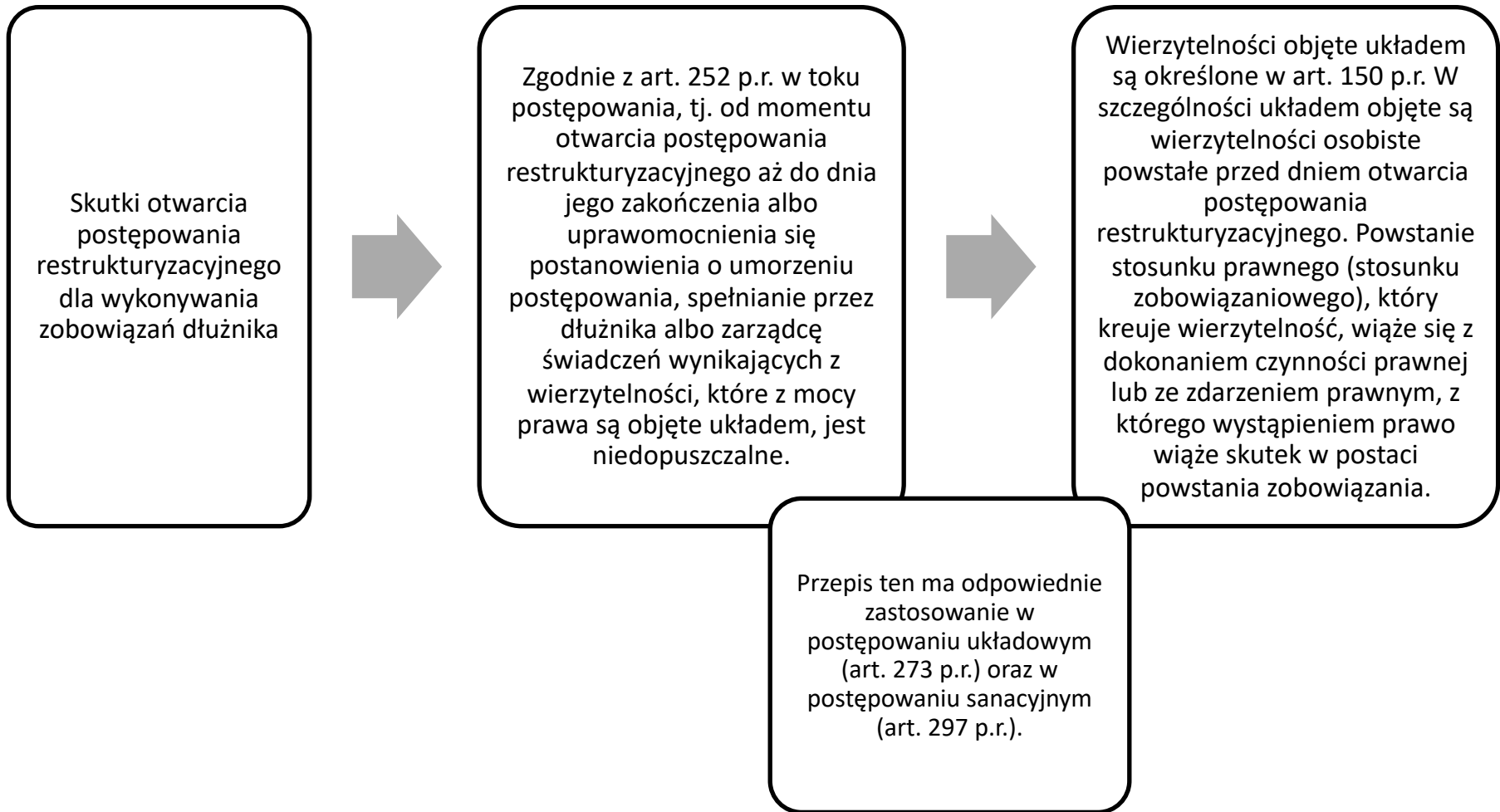
Przez terminowe operacje finansowe należy rozumieć operacje, w których ustalono cenę, kurs, stopę procentową lub indeks, w szczególności nabywanie walut, papierów wartościowych, złota lub innych metali szlachetnych, towarów lub praw, w tym umowy obliczone tylko na różnicę cen, opcje i prawa pochodne zawarte na umówioną datę lub umówiony termin, w obrocie rynkowym.

Przez instrumenty finansowe należy rozumieć instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Każda ze stron może wypowiedzieć umowę ramową z zachowaniem ustalonego w tej umowie sposobu rozliczenia stron na wypadek rozwiązania umowy.

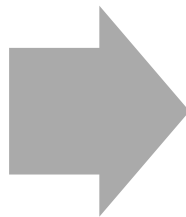
Dopuszczalne jest potrącenie wierzytelności wynikającej z rozliczenia stron.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do zobowiązań dłużnika

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do zobowiązań dłużnika

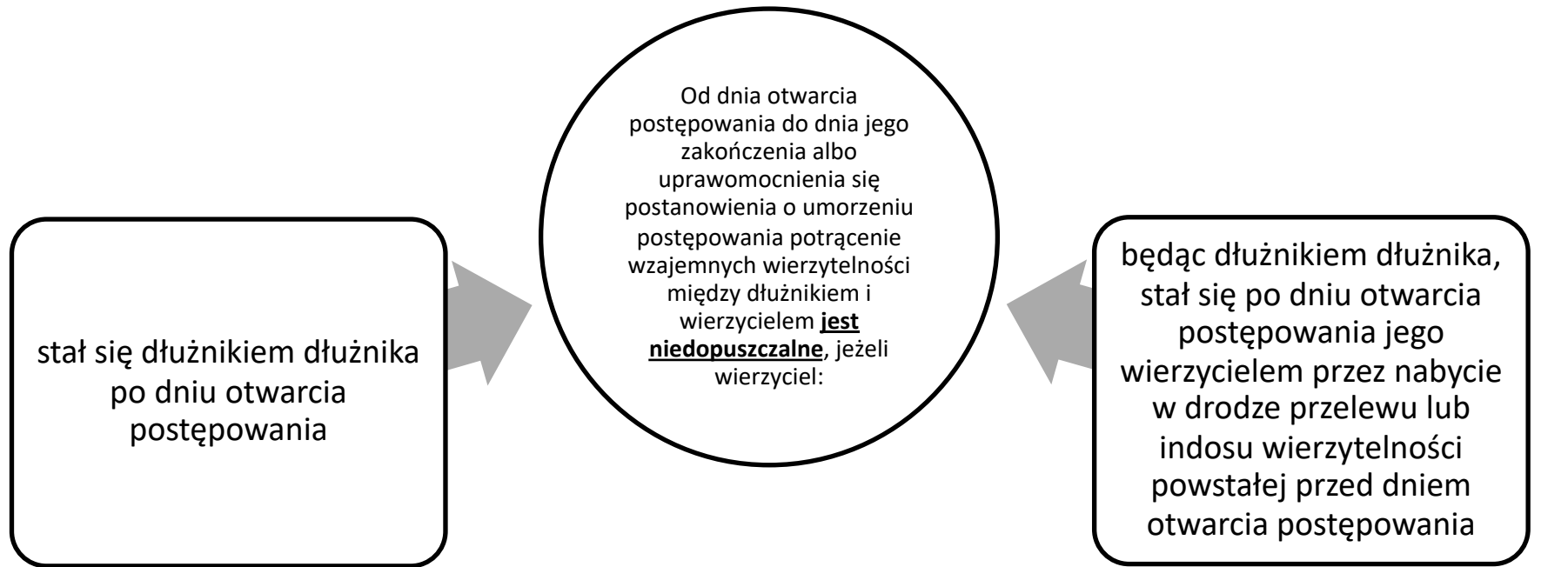
Skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego dla możliwości potrącenia wzajemnych wierzytelności

Po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego dla możliwości dokonania potrącenia muszą być spełnione przesłanki określone w Kodeksie cywilnym oraz przesłanki określone w Prawie restrukturyzacyjnym. W postępowaniu restrukturyzacyjnym potrącenie jest generalnie dopuszczalne, o ile możliwości jego dokonania nie ogranicza regulacja art. 253 p.r.

Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu układowym (art. 273 p.r.) oraz w postępowaniu sanacyjnym (art. 297 p.r.).

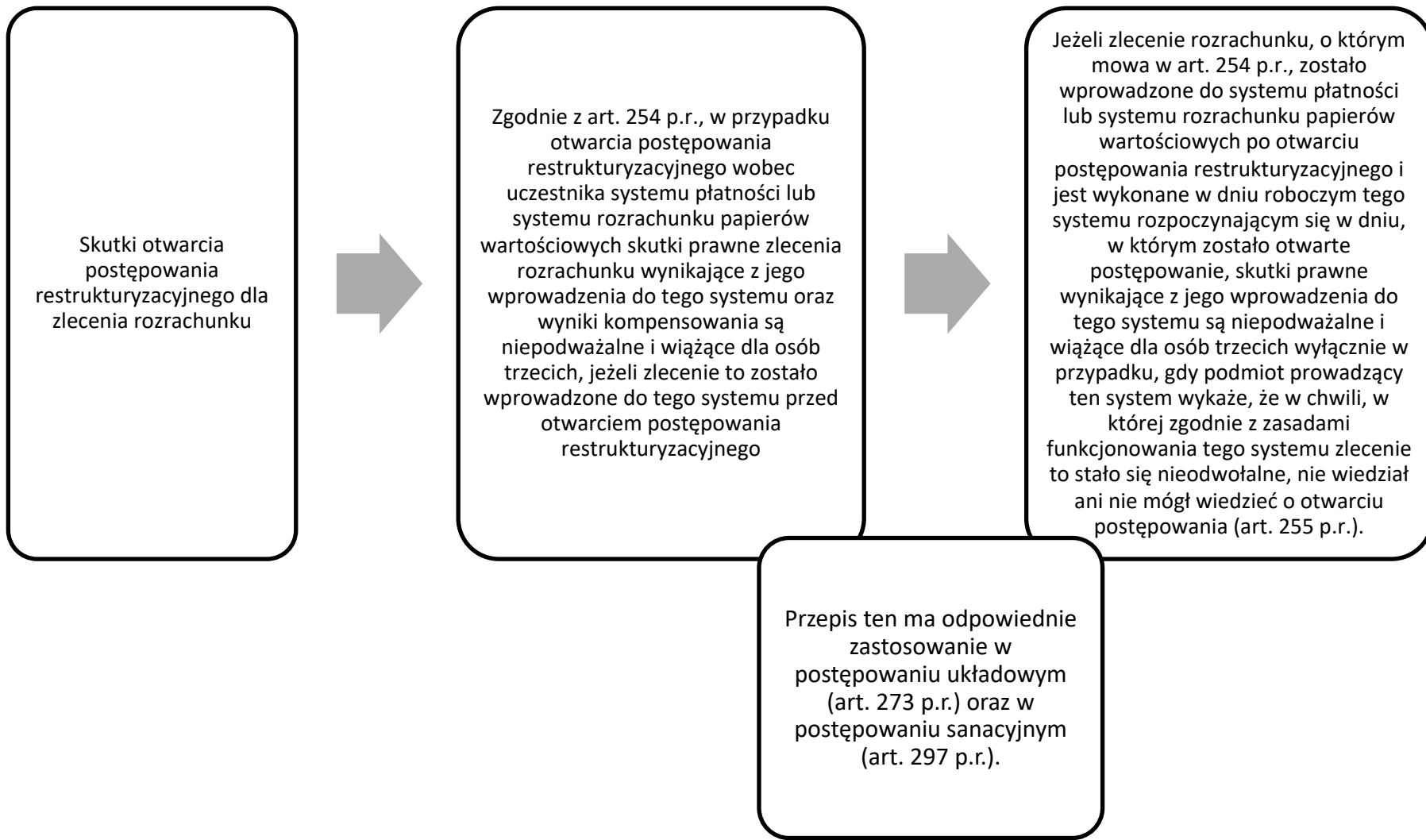
Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do zobowiązań dłużnika

Wierzyciel, który chce skorzystać z potrącenia, składa o tym oświadczenie dłużnikowi, a gdy dłużnik jest pozbawiony prawa zarządu - zarządcy, **nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia otwarcia postępowania**, a jeżeli podstawa potrącenia powstała później - w terminie trzydziestu dni od dnia, w którym powstała podstawa potrącenia. Oświadczenie jest skuteczne również w przypadku, gdy zostało złożone nadzorczy sądowemu.

Potrącenie wzajemnych wierzytelności jest dopuszczalne, **jeżeli nabycie wierzytelności nastąpiło wskutek zapłaty długu, za który nabywca odpowiadał osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi**, i jeżeli odpowiedzialność nabywcy za dług powstała przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do zobowiązań dłużnika

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do zobowiązań dłużnika

Skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego dla umowy najmu i dzierżawy

Zgodnie z art. 256 ust. 1 p.r, od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego do dnia jego zakończenia albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania **wypowiedzenie (czyli złożenie oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy) przez wynajmującego lub wdzierżawiającego umowy najmu lub dzierżawy takiego lokalu lub nieruchomości bez zezwolenia rady wierzycieli jest niedopuszczalne.**

Rada wierzycieli udziela zgody z formie uchwały (art. 131 ust. 1 p.r.) podjętej w terminie dwóch tygodni od dnia złożenia wniosku do rady (art. 131 ust. 3 p.r.). W przypadku gdy w postępowaniu nie jest ustanowiona rada wierzycieli, stosownego zezwolenia udziela sędzia-komisarz (art. 139 ust. 1 p.r.).

Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu układowym (art. 273 p.r.) oraz w postępowaniu sanacyjnym (art. 297 p.r.).

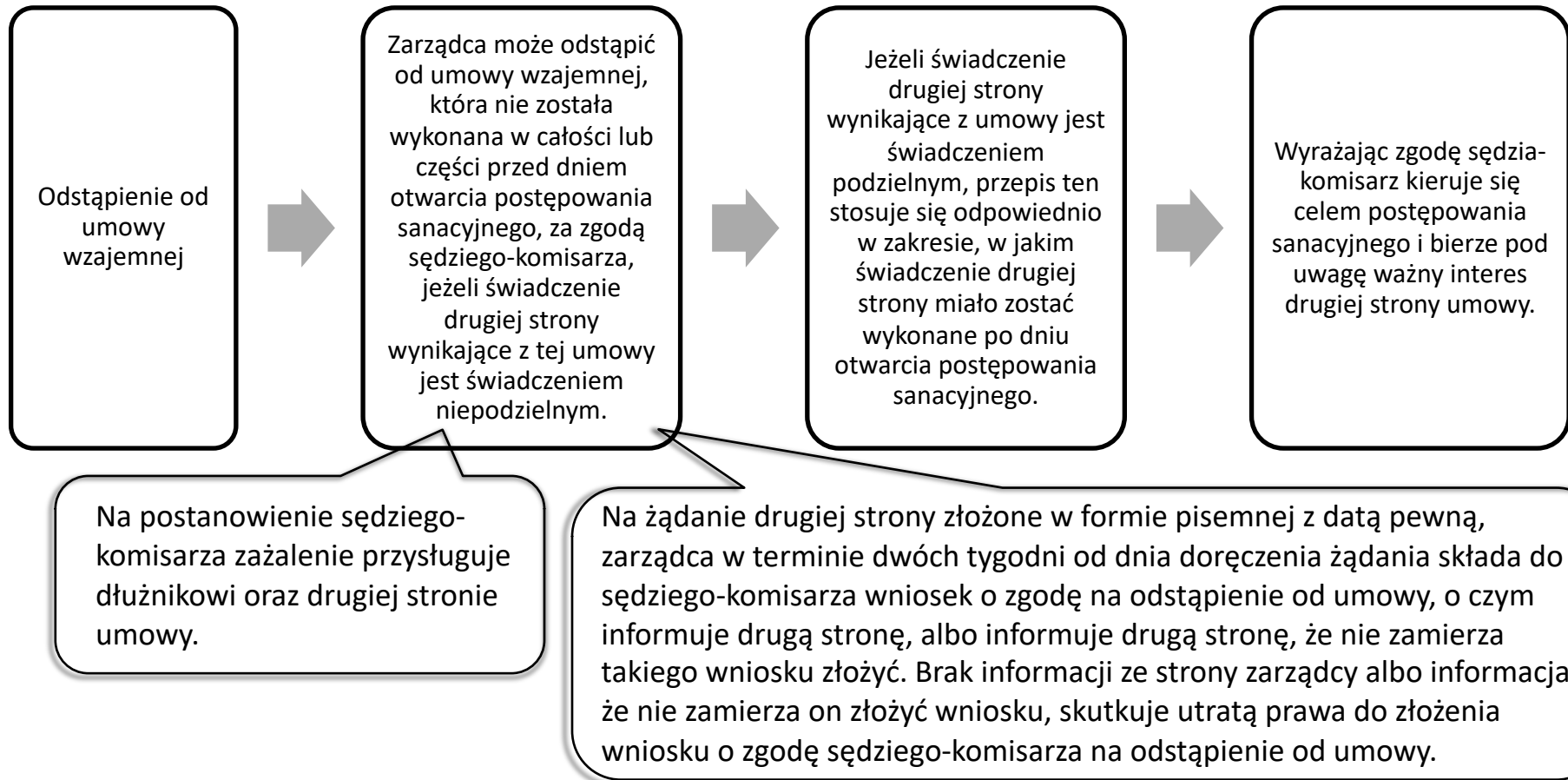
Do umów kredytu w zakresie środków postawionych do dyspozycji kredytobiorcy przed dniem otwarcia postępowania, leasingu, ubezpieczeń majątkowych, umów rachunku bankowego, umów poręczeń, umów obejmujących licencje udzielone dłużnikowi oraz gwarancji lub akredytyw wystawionych przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego przepis ten stosuje się odpowiednio.

W przypadku gdy podstawą wypowiedzenia umowy jest niewykonywanie przez dłużnika po dniu otwarcia przyspieszonego postępowania układowego zobowiązań nieobjętych układem lub inna okoliczność przewidziana w umowie, jeżeli zaistniały po dniu otwarcia postępowania, przepisów tych nie stosuje się.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do zobowiązań dłużnika

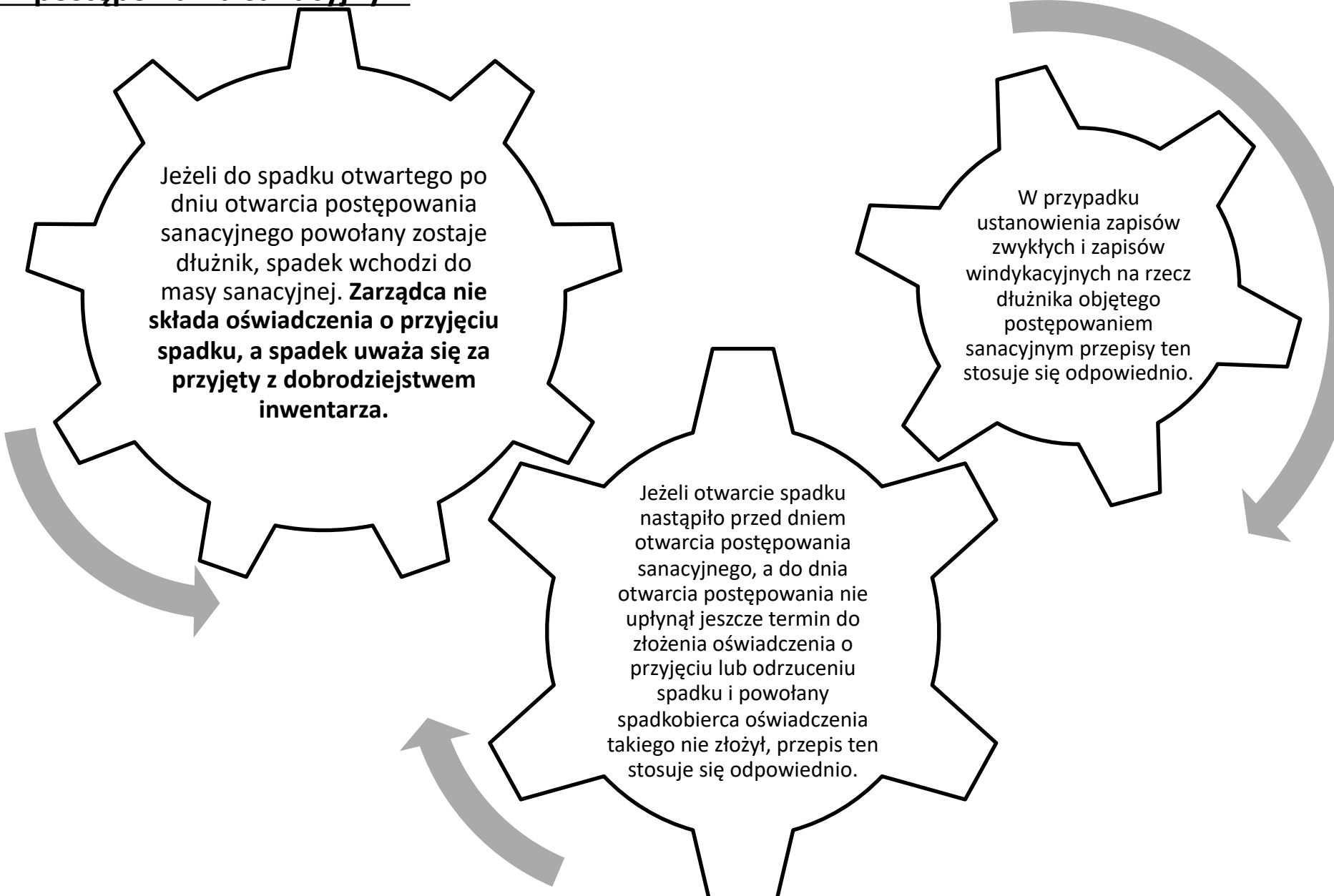
W postępowaniu sanacyjnym

Jeżeli zarządca poinformował drugą stronę o złożeniu wniosku do sędziego-komisarza, **druga strona może wstrzymać się ze spełnieniem świadczenia do dnia uprawomocnienia się postanowienia sędziego-komisarza oddalającego wniosek zarządcy albo do chwili złożenia przez zarządcę oświadczenia o odstąpieniu od umowy.**

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do spadków nabytych przez dłużnika

W postępowaniu sanacyjnym

Jeżeli do spadku otwartego po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego powołany zostaje dłużnik, spadek wchodzi do masy sanacyjnej. **Zarządca nie składa oświadczenia o przyjęciu spadku, a spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza.**

Jeżeli otwarcie spadku nastąpiło przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego, a do dnia otwarcia postępowania nie upłynął jeszcze termin do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku i powołany spadkobierca oświadczenia takiego nie złożył, przepis ten stosuje się odpowiednio.

W przypadku ustanowienia zapisów zwykłych i zapisów windykacyjnych na rzecz dłużnika objętego postępowaniem sanacyjnym przepisy ten stosuje się odpowiednio.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do spadków nabytych przez dłużnika

W postępowaniu sanacyjnym

Umowa zbycia całości lub części spadku albo całości lub części udziału spadkowego zawarta przez dłużnika po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego jest nieważna.

Dokonana przez dłużnika po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego czynność, przez którą dłużnik rozporządził udziałem w przedmiocie należącym do spadku, jak i jego zgoda na rozporządzenie udziałem w przedmiocie należącym do spadku przez innego spadkobiercę jest nieważna.

Oświadczenie dłużnika o odrzuceniu spadku lub zapisu windykacyjnego jest bezskuteczne w stosunku do masy sanacyjnej, jeżeli zostało złożone po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do stosunków majątkowych małżeńskich dłużnika

Z dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego w stosunku do jednego z małżonków pozostających w ustroju wspólności majątkowej majątek wspólny małżonków wchodzi do masy układowej albo sanacyjnej i podlega nadzorowi nadzorcy sądowego albo zarządowi zarządcy.
(zob. art. 73 p.r.)

Ustanowienie rozdzielności majątkowej po dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego z datą wcześniejszą niż dzień otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego jest niedopuszczalne.
(zob. art. 74 p.r.)

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do stosunków majątkowych małżeńskich dłużnika

W czasie trwania postępowania restrukturyzacyjnego **każdy z małżonków jest uprawniony do współposiadania** rzeczy wchodzących w skład majątku wspólnego oraz **do korzystania** z nich w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez drugiego małżonka, a ewentualnie przez zarządcę, o ile jest to uzasadnione celami postępowania restrukturyzacyjnego (zob. [art. 34¹](#) KRO w zw. z [art. 73](#) PrRestr).

Obowiązuje zasada, że w czasie trwania postępowania restrukturyzacyjnego oboje małżonkowie (w tym zarządca) są obowiązani współdziałać w zarządzie majątkiem wspólnym, w szczególności udzielać sobie wzajemnie informacji o stanie majątku wspólnego, o wykonywaniu zarządu majątkiem wspólnym i o zobowiązaniach obciążających majątek wspólny (zob. [art. 36 § 1](#) KRO w zw. z [art. 73](#) PrRestr).

dłużnik, jak i drugi małżonek może samodzielnie zarządzać majątkiem wspólnym, z zastrzeżeniem treści [art. 67](#) PrRestr, tzn. o ile dłużnik nie został pozbawiony prawa zarządu majątkiem. Wykonywanie zarządu obejmuje czynności, które dotyczą przedmiotów majątkowych należących do majątku wspólnego, w tym czynności zmierzające do zachowania tego majątku (zob. [art. 36 § 2](#) KRO w zw. z [art. 73](#) PrRestr).

Przedmiotami majątkowymi służącymi małżonkowi do wykonywania zawodu lub prowadzenia działalności zarobkowej małżonek ten zarządza samodzielnie, z zastrzeżeniem treści [art. 67](#) PrRestr. W razie przemijającej przeszkody drugi małżonek może dokonywać niezbędnych bieżących czynności (zob. [art. 36 § 3](#) KRO w zw. z [art. 73](#) PrRestr).

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do stosunków majątkowych małżeńskich dłużnika

W czasie trwania postępowania restrukturyzacyjnego obowiązuje zasada, że **małżonek może sprzeciwić się czynności zarządu** majątkiem wspólnym zamierzonej przez drugiego małżonka (niepozbawionego prawa zarządu), z wyjątkiem czynności w bieżących sprawach życia codziennego lub zmierzającej do zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny albo podejmowanej w ramach działalności zarobkowej. Sprzeciw jest skuteczny wobec osoby trzeciej, jeżeli mogła się z nim zapoznać przed dokonaniem czynności prawnej. Przepis [art. 39](#) KRO stosuje się odpowiednio (zob. [art. 36¹](#) KRO w zw. z [art. 73](#) PrRestr).

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do stosunków majątkowych małżeńskich dłużnika

czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal;

czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia i wdzierżawienia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa;

czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia nieruchomości lub użytkowania wieczystego, jak również prowadzącej do oddania nieruchomości do używania lub pobierania z niej pożytków;

darowizny z majątku wspólnego, z wyjątkiem drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych (zob. [art. 37 § 1 KRO](#) w zw. z [art. 73 PrRestr.](#)).

W czasie trwania postępowania restrukturyzacyjnego obowiązuje zasada, że **zgoda drugiego małżonka jest potrzebna** do dokonania:

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do stosunków majątkowych małżeńskich dłużnika

Ważność umowy, która została zawarta przez jednego z małżonków bez wymaganej zgody drugiego, zależy od potwierdzenia umowy przez drugiego małżonka (zob. [art. 37 § 2](#) KRO w zw. z [art. 73](#) PrRestr).

Druga strona może wyznaczyć małżonkowi, którego zgoda jest wymagana, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu (zob. [art. 37 § 3](#) KRO w zw. z [art. 73](#) PrRestr). Jednostronna czynność prawna dokonana bez wymaganej zgody drugiego małżonka jest nieważna (zob. [art. 37 § 4](#) KRO w zw. z [art. 73](#) PrRestr).

Uzupełnieniem wskazanej regulacji jest zasada, że jeżeli na podstawie czynności prawnej dokonanej przez jednego małżonka bez wymaganej zgody druga osoba trzecia nabywa prawo lub zostaje zwolniona od obowiązku, stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie osób, które w dobrej wierze dokonały czynności prawnej z osobą nieuprawnioną do rozporządzania prawem (zob. [art. 38](#) KRO w zw. z [art. 73](#) PrRestr).

Jeżeli jeden z małżonków odmawia zgody wymaganej do dokonania czynności, albo jeżeli porozumienie z nim napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody, drugi małżonek może zwrócić się do sądu o zezwolenie na dokonanie czynności. Sąd udziela zezwolenia, jeżeli dokonania czynności wymaga dobro rodziny (zob. [art. 39](#) KRO w zw. z [art. 73](#) PrRestr).

Skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego dla wyłączenia odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości

Art. 299 KSH [Odpowiedzialność członków zarządu]

§ 1. Jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

§ 2. Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości **lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu**, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody.

§ 3. Przepisy § 1 i § 2 nie naruszają przepisów ustanawiających dalej idącą odpowiedzialność członków zarządu.

§ 4. Osoby, o których mowa w § 1, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.

Art. 21 PrUpad [Obowiązek zgłaszania wniosku o ogłoszenie upadłości]

1. Dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

2. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami.

2a. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na zarządcy sukcesyjnym. Jeżeli podstawa do ogłoszenia upadłości wystąpiła przed ustanowieniem zarządu sukcesyjnego, termin do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości biegnie od dnia, w którym został ustanowiony zarząd sukcesyjny. Zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości przez zarządcę sukcesyjnego nie wymaga zgody osób, na rzecz których działa zarządca sukcesyjny.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1-2a, ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1 lub 2a, chyba że nie ponoszą winy. Osoby te mogą uwolnić się od odpowiedzialności, w szczególności **jeżeli wykażą, że w terminie określonym w ust. 1 lub 2a otwarto postępowanie restrukturyzacyjne albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu**.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla stosunków pracy

W postępowaniu sanacyjnym

Skutki w zakresie praw i obowiązków pracowniczych

Otwarcie postępowania sanacyjnego wpływa na stosunki pracy i wywołuje w zakresie praw i obowiązków pracowników i pracodawcy takie same skutki, jak ogłoszenie upadłości, przy czym uprawnienia syndyka wykonuje zarządca.

Zgodnie z [art. 41¹ § 1](#) KP w razie ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy nie stosuje się przepisów [art. 38](#), [39](#) i [41](#) KP (tzw. ogólna ochrona stosunku pracy), ani przepisów szczególnych dotyczących ochrony pracowników przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem umowy o pracę. Niemniej swoboda w zakresie rozwiązywania umów o pracę przez zarządcę nie jest nieograniczona.

Zgodnie z post. SN z 22.10.2012 r., [I PK 139/12](#), Legalis, „celem [art. 41¹](#) KP jest uchylenie ochrony pracowników przed utratą pracy w sytuacji, gdy – co do zasady – ich dalsze zatrudnianie jest niemożliwe. Ta ostatnia sytuacja nie zachodzi w przypadkach, w których w toku postępowania likwidacyjnego następuje przejście zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę, który kontynuuje działalność prowadzoną w tym zakładzie lub jego części albo podejmuje w oparciu o nie działalność podobną. Wówczas pracownicy podlegają nadal ochronie przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem umowy o pracę, wynikającej z przepisów prawa pracy, zaś w razie wypowiedzenia lub rozwiązania umowy o pracę z naruszeniem tej ochrony, pracownikowi przysługują stosowne roszczenia przewidziane prawem na wypadek bezprawnego rozwiązania stosunku pracy”. Innymi słowy, sąd pracy może badać, czy w danej sytuacji nie doszło do nadużycia celu restrukturyzacji.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla stosunków pracy

W postępowaniu sanacyjnym

Skutki w zakresie praw i obowiązków pracowniczych

Otwarcie postępowania sanacyjnego wpływa na stosunki pracy i wywołuje w zakresie praw i obowiązków pracowników i pracodawcy takie same skutki, jak ogłoszenie upadłości, przy czym uprawnienia syndyka wykonuje zarządca.

Zgodnie z [art. 36¹](#) KP, jeżeli wypowiedzenie pracownikowi umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony lub na czas określony następuje z powodu ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy albo z innych przyczyn nie dotyczących pracowników, pracodawca może – w celu wcześniejszego rozwiązania umowy o pracę skrócić okres trzymiesięcznego wypowiedzenia, najwyżej jednak do miesiąca. W takim przypadku pracownikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za pozostałą część okresu wypowiedzenia. Okres, za który przysługuje odszkodowanie, wlicza się pracownikowi pozostającemu w tym okresie bez pracy do okresu zatrudnienia.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla stosunków pracy

W postępowaniu sanacyjnym

Skutki w zakresie praw i obowiązków pracowniczych

Otwarcie postępowania sanacyjnego wpływa na stosunki pracy i wywołuje w zakresie praw i obowiązków pracowników i pracodawcy takie same skutki, jak ogłoszenie upadłości, przy czym uprawnienia syndyka wykonuje zarządca.

W myśl [art. 177 § 4](#) KP rozwiązanie przez pracodawcę umowy o pracę za wypowiedzeniem w okresie ciąży lub urlopu macierzyńskiego może nastąpić tylko w razie ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy. Pracodawca jest zobowiązany uzgodnić z reprezentującą pracownicę zakładową organizacją związkową termin rozwiązania umowy o pracę. W razie niemożności zapewnienia w tym okresie innego zatrudnienia pracownicy przysługują świadczenia określone w odrębnych przepisach. Okres pobierania tych świadczeń wlicza się do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Zasady powyższe stosuje się odpowiednio także do pracownika-ojca wychowującego dziecko w okresie korzystania z urlopu macierzyńskiego ([art. 177 § 5](#) KP).

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla stosunków pracy

W postępowaniu sanacyjnym

Skutki w zakresie praw i obowiązków pracowniczych

Otwarcie postępowania sanacyjnego wpływa na stosunki pracy i wywołuje w zakresie praw i obowiązków pracowników i pracodawcy takie same skutki, jak ogłoszenie upadłości, przy czym uprawnienia syndyka wykonuje zarządca.

Przepis [art. 186⁸ § 1](#) KP stanowi, że pracodawca nie może wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę w okresie od dnia złożenia przez pracownika uprawnionego do urlopu wychowawczego wniosku o:

- 1) udzielenie urlopu wychowawczego – do dnia zakończenia tego urlopu;
- 2) obniżenie wymiaru czasu pracy – do dnia powrotu do nieobniżonego wymiaru czasu pracy, nie dłużej jednak niż przez łączny okres 12 miesięcy.

Niemniej rozwiązanie przez pracodawcę umowy jest dopuszczalne m.in. w razie ogłoszenia upadłości pracodawcy ([art. 186⁸ § 2](#) KP). Obecnie jest to także możliwe w postępowaniu sanacyjnym.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego dla stosunków pracy

W postępowaniu sanacyjnym

Skutki w zakresie praw i obowiązków pracowniczych

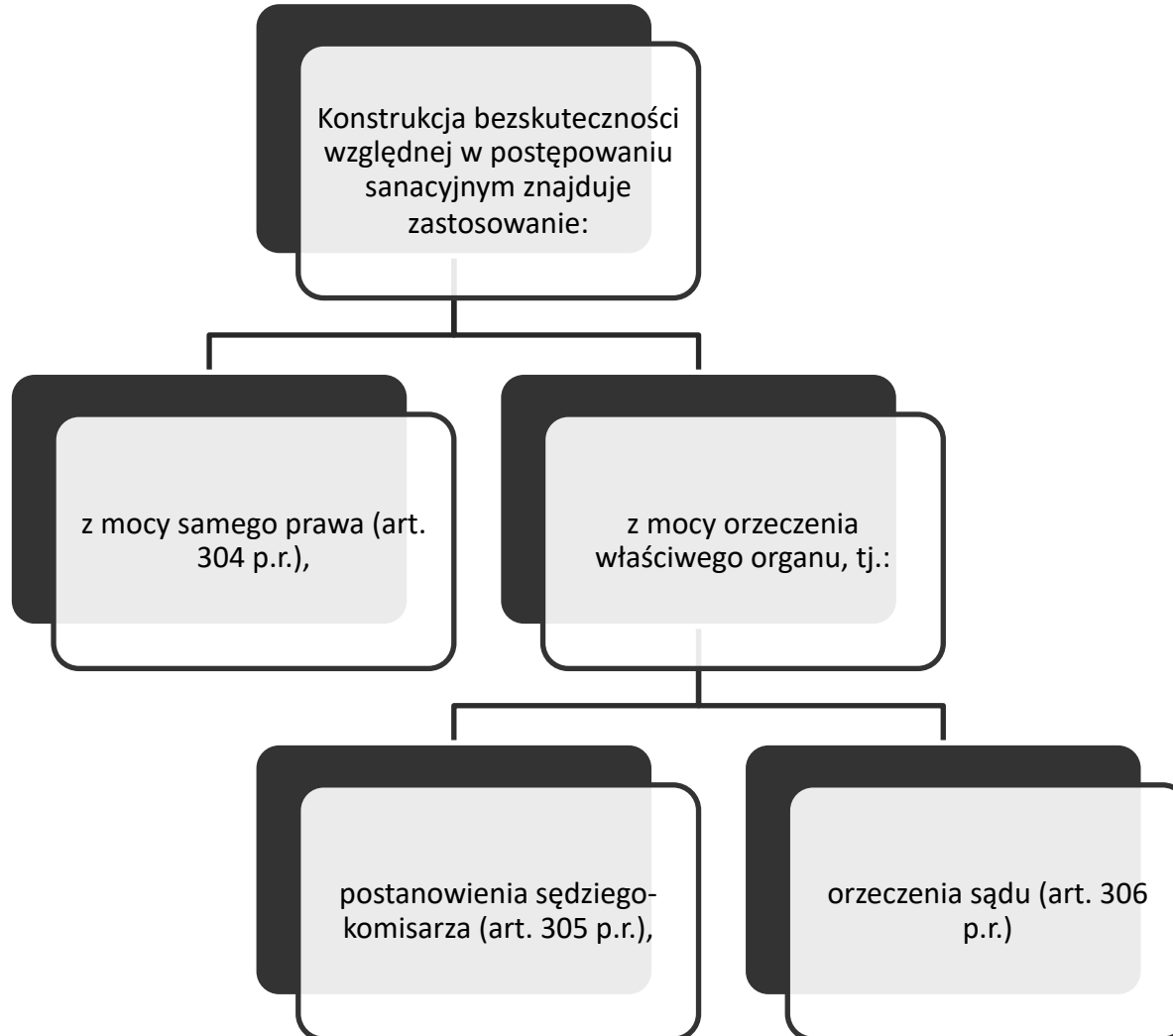

Otwarcie postępowania sanacyjnego wpływa na stosunki pracy i wywołuje w zakresie praw i obowiązków pracowników i pracodawcy takie same skutki, jak ogłoszenie upadłości, przy czym uprawnienia syndyka wykonuje zarządca.

W myśl [art. 196 pkt 2](#) KP rozwiązanie za wypowiedzeniem umowy o pracę zawartej w celu przygotowania zawodowego dopuszczalne jest tylko w razie ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy, a obecnie także z uwagi na otwarcie postępowania sanacyjnego.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do niektórych czynności dłużnika dokonanych przed wszczęciem postępowania restrukturyzacyjnego

W postępowaniu sanacyjnym

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do niektórych czynności dłużnika dokonanych przed wszczęciem postępowania restrukturyzacyjnego

W postępowaniu sanacyjnym

Bezskuteczne w stosunku do masy sanacyjnej są czynności prawne, nieodpłatne albo odpłatne, którymi dłużnik rozporządził swoim majątkiem, jeżeli wartość świadczenia dłużnika przewyższa w istotnym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez dłużnika lub zastrzeżonego dla dłużnika lub dla osoby trzeciej, **dokonane w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego**

Bezskuteczne w stosunku do masy sanacyjnej są zabezpieczenia, które nie zostały ustanowione bezpośrednio w związku z otrzymaniem przez dłużnika świadczenia, ustanowione przez dłużnika w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego.

Bezskuteczne w stosunku do masy sanacyjnej są zabezpieczenia w części, która w dniu ustanowienia zabezpieczenia przewyższa więcej niż o połowę wartość zabezpieczonego świadczenia otrzymanego przez dłużnika wraz z roszczeniami o świadczenia uboczne określonymi w dokumencie stanowiącym podstawę ustanowienia zabezpieczenia, ustanowione w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego.

Do ugody sądowej, uznania powództwa i zrzeczenia się roszczenia przepis ten stosuje się odpowiednio.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do niektórych czynności dłużnika dokonanych przed wszczęciem postępowania restrukturyzacyjnego

W postępowaniu sanacyjnym

Jeżeli wynagrodzenie za pracę reprezentanta dłużnika lub pracownika dłużnika wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub wynagrodzenie osoby świadczącej usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem dłużnika, określone w:

- 1) umowie o pracę,
- 2) umowie o świadczenie usług,
- 3) uchwale organu dłużnika

- zawartej lub podjętej przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego jest rażąco wyższe od przeciętnego wynagrodzenia za tego rodzaju pracę lub usługi i nie jest uzasadnione nakładem pracy, sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek zarządcy uznaje, że określona część wynagrodzenia, przypadająca za okres przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego, nie dłuższy jednak niż trzy miesiące przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego, jest bezskuteczna w stosunku do masy sanacyjnej, chociażby wynagrodzenie zostało już wypłacone.

Sędzia-komisarz może uznać za bezskuteczne w całości lub części w stosunku do masy sanacyjnej wynagrodzenie reprezentanta dłużnika, pracownika dłużnika wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub osoby świadczącej usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem dłużnika, przypadające za czas po otwarciu postępowania sanacyjnego, jeżeli ze względu na objęcie zarządu przez zarządcę nie jest ono uzasadnione nakładem pracy.

sędzia-komisarz określa podlegające zaspokojeniu z masy sanacyjnej wynagrodzenie w wysokości odpowiedniej do pracy wykonanej przez reprezentanta dłużnika, pracownika dłużnika wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub osobę świadczącą usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem dłużnika.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do niektórych czynności dłużnika dokonanych przed wszczęciem postępowania restrukturyzacyjnego

W postępowaniu sanacyjnym

Powództwo w sprawach o ustalenie bezskuteczności czynności oraz w innych sprawach, w których podstawą roszczenia jest bezskuteczność czynności, może wytoczyć zarządca. W sprawach tych nie ponosi on opłat sądowych.

Ustalenie bezskuteczności czynności po upływie roku od dnia otwarcia postępowania sanacyjnego jest niedopuszczalne, chyba że na podstawie Kodeksu cywilnego uprawnienie to wygasło wcześniej. Termin ten nie ma zastosowania, jeżeli żądanie ustalenia bezskuteczności czynności zostało zgłoszone w drodze zarzutu.

Skutki wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego co do niektórych czynności dłużnika dokonanych przed wszczęciem postępowania restrukturyzacyjnego

W postępowaniu sanacyjnym

Jeżeli czynność dłużnika jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to, co wskutek tej czynności ubyło z majątku dłużnika lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy sanacyjnej, a jeżeli przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy sanacyjnej wpłaca się równowartość w pieniądzu.

Za zgodą sędziego-komisarza druga strona czynności może zwolnić się z obowiązku przekazania do masy sanacyjnej tego, co wskutek tej czynności z majątku dłużnika ubyło, przez zapłatę różnicy między wartością rynkową świadczenia dłużnika z dnia zawarcia umowy, a wartością świadczenia otrzymanego przez dłużnika.

Procesowe skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego

Sprawy dotyczące masy układowej
oraz masy sanacyjnej

Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego ma znaczenie jedynie dla tych spraw, które dotyczą masy układowej albo masy sanacyjnej. Są to wszystkie sprawy, których wynik może w jakikolwiek sposób wpłynąć na stan lub skład masy, sposób i zakres zarządzania masą oraz na zakres zaspokojenia wierzycieli z masy (np. w wyniku sprzedaży dokonanej w trybie określonym w art. 323 p.r. w postępowaniu sanacyjnym).

Skutki prowadzenia postępowania o zatwierdzenie układu, w tym zawarcia umowy z nadzorcą układu dla prowadzonych postępowań

Na etapie pozasądowym nie ma ono żadnego wpływu na bieg postępowań sądowych, administracyjnych oraz sądownoadministracyjnych z udziałem dłużnika. Zgodnie bowiem z art. 36 ust. 1 p.r. zawarcie umowy z nadzorcą układu nie ogranicza dłużnika w zarządzie jego majątkiem. Sytuacja zmienia się z chwilą wydania przez sąd postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu, ponieważ zgodnie z art. 224 ust. 1 p.r. od dnia wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu do dnia jego uprawomocnienia nadzorca układu wykonuje uprawnienia nadzorca sądowego.

W konsekwencji, jeżeli w toku tych innych postępowań dłużnik będzie zamierzał dokonać czynności dyspozytywnej (zawarcie umowy, zrzeczenie się roszczenia), która przekracza zakres zwykłego zarządu majątkiem, to na dokonanie takiej czynności pod rygorem nieważności niezbędna będzie zgoda nadzorca układu.

Skutki otwarcia przyspieszonego postępowania układowego dla toczących się postępowań

Zgodnie z art. 257 p.r. otwarcie przyspieszonego postępowania układowego nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych i przed sądami polubownymi w celu dochodzenia wierzytelności podlegających umieszczeniu w spisie wierzytelności. Innymi słowy, otwarcie przyspieszonego postępowania układowego w żaden sposób nie ogranicza dopuszczalności wszczęcia innych postępowań.

W sprawach tych uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez dłużnika bez zgody nadzorca sądowego nie wywiera skutków prawnych (art. 258 zdanie drugie p.r.), co oznacza, że czynność taka dokonana przez dłużnika bez zgody nadzorca sądowego powinna zostać pominięta.

Skutki otwarcia postępowania układowego dla prowadzonych postępowań sądowych

Zgodnie z art. 276 p.r. otwarcie postępowania układowego nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych i przed sądami polubownymi w celu dochodzenia wierzytelności podlegających umieszczeniu w spisie wierzytelności. **Koszty postępowania obciążają wszczynającego postępowanie, jeżeli nie było przeszkód do umieszczenia wierzytelności w całości w spisie wierzytelności.**

Nadzorca sądowy wstępuje z mocy prawa do postępowań sądowych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych oraz przed sądami polubownymi, dotyczących masy układowej.

W sprawach cywilnych nadzorca sądowy ma uprawnienia interwenienta ubocznego albo uczestnika postępowania, do którego przepisy o współuczestnictwie jednolitym stosuje się odpowiednio.

W postępowaniach administracyjnych, sądownoadministracyjnych oraz przed sądami polubownymi nadzorca sądowy ma prawa strony.

uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez dłużnika bez zgody nadzorca sądowego nie wywiera skutków prawnych.

Skutki otwarcia postępowania
sanacyjnego dla prowadzonych
postępowań

Zgodnie z art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. **sąd z urzędu zawiesza postępowanie, jeżeli ustanowiono zarządcę w postępowaniu restrukturyzacyjnym, a postępowanie dotyczy masy układowej lub sanacyjnej.**

Zastosowanie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wystąpienia określonej sekwencji zdarzeń, tj. wpiery winno być wszczęte postępowanie cywilne, a później powinien być ustanowiony zarządca w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Dla stosowania tej regulacji nie ma znaczenia, czy dłużnikowi został pozostawiony zarząd własny majątkiem. W każdym przypadku ustanowienia zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym sąd powinien zawiesić postępowanie.

Zawieszenie
postępowania ma skutek
wsteczny od dnia
otwarcia postępowania
([art. 174 § 2](#) k.p.c.).

Zgodnie z [art. 180 § 1 pkt 5](#) k.p.c. sąd podejmuje zawieszone postępowanie z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Skutki postępowania restrukturyzacyjnego dla postępowań egzekucyjnych

Postępowanie o zatwierdzenie układu		Przyspieszone postępowanie układowe	Postępowanie układowe	Postępowanie sanacyjne
Do dnia wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu	Od dnia wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu			
brak skutków	postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego oraz przed dniem wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu	postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego oraz przed dniem wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania	postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego oraz przed dniem wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania	postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej wszczęte przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania
	sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorca może uchylić zajęcia dokonane przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub przed dniem wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu	sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorca może uchylić zajęcia dokonane przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub przed dniem wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu	sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorca może uchylić zajęcia dokonane przed dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub przed dniem wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu	po otwarciu postępowania sanacyjnego niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia na tym majątku
	wierzyciele posiadający wierzytelność zabezpieczoną na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, mogą prowadzić egzekucję wyłącznie z przedmiotu zabezpieczenia, przy czym sędzia-komisarz, na wniosek dłużnika lub nadzorca sądowego, może wydać postanowienie o zawieszeniu takiego postępowania, jeżeli egzekucję skierowano do przedmiotu zabezpieczenia niezbędnego do prowadzenia przedsiębiorstwa	wierzyciele posiadający wierzytelność zabezpieczoną na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, mogą prowadzić egzekucję wyłącznie z przedmiotu zabezpieczenia, przy czym sędzia-komisarz, na wniosek dłużnika lub nadzorca sądowego, może wydać postanowienie o zawieszeniu takiego postępowania, jeżeli egzekucję skierowano do przedmiotu zabezpieczenia niezbędnego do prowadzenia przedsiębiorstwa	wierzyciele posiadający wierzytelność zabezpieczoną na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, mogą prowadzić egzekucję wyłącznie z przedmiotu zabezpieczenia, przy czym sędzia-komisarz, na wniosek dłużnika lub nadzorca sądowego, może wydać postanowienie o zawieszeniu takiego postępowania, jeżeli egzekucję skierowano do przedmiotu zabezpieczenia niezbędnego do prowadzenia przedsiębiorstwa	

Źródło: A. Hrycaj, Prawo i postępowanie restrukturyzacyjne, Warszawa 2019, s. 104-105.

Podmioty właściwego postępowania restrukturyzacyjnego

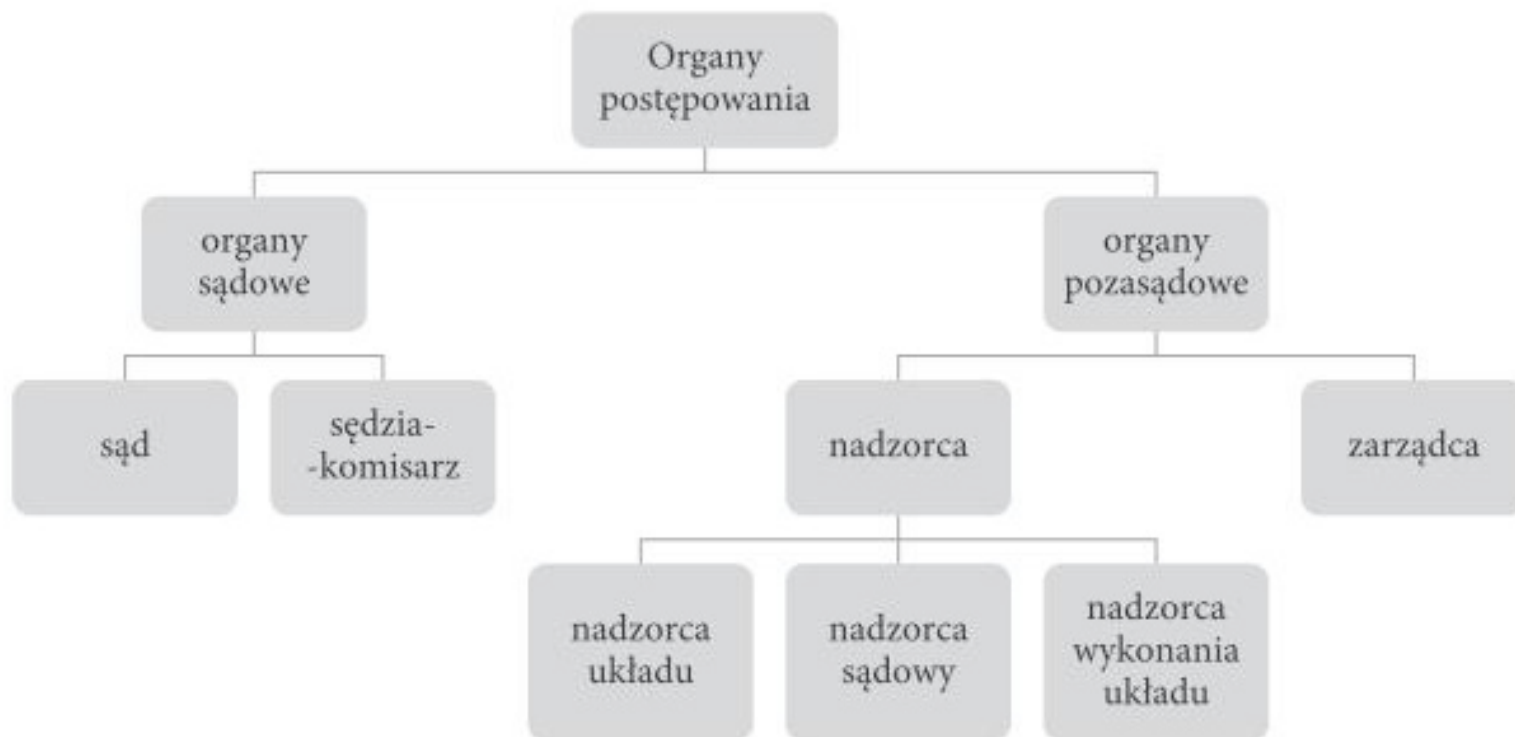
Organy postępowania

- Organy sądowe
- Organy pozasądowe

Uczestnicy postępowania

- Dłużnik
- Wierzyciele

Organy postępowania restrukturyzacyjnego

Sąd

Sprawy w
postępowaniu
restrukturyzacyjnym
rozpoznaje sąd
restrukturyzacyjny

Sądem
restrukturyzacyjnym
jest sąd rejonowy -
sąd gospodarczy

Sąd restrukturyzacyjny orzeka w składzie jednego sędziego. Rozpoznając zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza oraz w przedmiocie wynagrodzenia nadzorca sądowego albo zarządcy w postępowaniu układowym i sanacyjnym, sąd orzeka w składzie trzech sędziów zawodowych. Po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego w skład sądu nie może wchodzić sędzia-komisarz ani jego zastępca. W przypadku uchylenia postanowienia sędziego-komisarza i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sędzia-komisarz jest wyłączony od ponownego rozpoznawania tej sprawy. Wyłączenie to obowiązuje również w przypadku uchylenia postanowienia wydanego w wyniku ponownego rozpoznania sprawy. W takim przypadku sprawę rozpoznaje zastępca sędziego-komisarza albo wyznaczony sędzia ([art. 14 ust. 2–4 p.r.](#)).

Zgodnie z [art. 15 ust. 1 p.r.](#) sprawy restrukturyzacyjne rozpoznaje sąd właściwy dla głównego ośrodka podstawowej działalności dłużnika. Właściwość miejscowa określona w [art. 15 ust. 1 p.r.](#) ma charakter wyłączny. W sprawie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzenie układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu sąd z urzędu bada swoją właściwość miejscową

Organy postępowania restrukturyzacyjnego – organy sądowe – sędzia-komisarz

Sędzia-komisarz

Po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego czynności sądowe w postępowaniu wykonuje sędzia-komisarz, z wyjątkiem czynności, dla których właściwy jest sąd.

Sędzia-komisarz pełni swoją funkcję do dnia zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o jego umorzeniu.

Jeżeli do wykonania określonej czynności właściwy jest sędzia-komisarz, a czynność ta ma być wykonana po dniu zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania, właściwy do jej wykonania jest sąd.

Sędzia-komisarz kieruje tokiem postępowania restrukturyzacyjnego, sprawuje nadzór nad czynnościami nadzorcy sądowego i zarządcy, oznacza czynności, których wykonywanie przez nadzorcę sądowego albo zarządcę jest niedopuszczalne bez jego zezwolenia lub bez zezwolenia rady wierzycieli, jak również zwraca uwagę na popełnione przez nich uchybienia.

Sędzia-komisarz w zakresie swoich czynności ma prawa i obowiązki sądu i przewodniczącego.

Istnieje możliwość powołania zastępcy sędziego-komisarza

Organy postępowania restrukturyzacyjnego – organy pozasądowesądowe

Postępowanie restrukturyzacyjne prowadzi się z udziałem nadzorcy, którym jest nadzorca układu albo nadzorca sądowy, albo zarządca.
(art. 23 p.r.)

Rodzaj postępowania	Postępowanie o zatwierdzenie układu	Przyspieszone postępowanie układowe	Postępowanie układowe	Postępowanie sanacyjne	Etap postępowania po zatwierdzeniu układu
Zasada	nadzorca układu	nadzorca sądowy	nadzorca sądowy	zarządca	nadzorca wykonania układu
Wyjątek	-	zarządca	zarządca	-	-

Źródło: A. Hrycaj, Prawo i postępowanie restrukturyzacyjne, Warszawa 2019, s. 113.

jeżeli sąd pozbawi dłużnika prawa zarządu własnego majątkiem i ustanowi zarządcę.

Zgodnie z art. 171 ust. 1 p.r. z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ nadzorca albo zarządca obejmują funkcję nadzorcy wykonania układu, chyba że układ stanowi inaczej.

Uprawnienie do pełnienia funkcji nadzorcy i zarządcy

Nadzorcą albo zarządcą
może być

osoba fizyczna, która
posiada pełną zdolność
do czynności prawnych i
licencję doradcy
restrukturyzacyjnego

spółka handlowa, której
wspólnicy ponoszący
odpowiedzialność za
zobowiązania spółki bez
ograniczenia całym
swoim majątkiem albo
członkowie zarządu
reprezentujący spółkę
posiadają taką licencję.

Powołanie osoby, która była nadzorcą, jako zarządcy w postępowaniu dotyczącym tego samego dłużnika **jest niedopuszczalne.**
(art. 24 ust. 3 p.r.)

Art. 24 ust. 3 p.r. nie ma zastosowania w przypadku uchylenia zarządu własnego dłużnika i ustanowienia zarządcy na podstawie art. 239 p.r., co oznacza, że zarządcą można wyznaczyć tę samą osobę, która pełniła funkcję nadzorcy sądowego. Wynika to z tego, że art. 24 ust. 3 p.r. stanowi o „powołaniu osoby jako zarządcy”, co odnosi się do regulacji art. 51 ust. 1 p.r., a art. 239 ust. 1 p.r. stanowi o „ustanowieniu zarządcy”. Ponadto art. 24 ust. 3 p.r. stanowi o „powołaniu (...) w postępowaniu dotyczącym tego samego dłużnika”. Użycie słów „tego samego dłużnika” wyraźnie wskazuje, że chodzi o inne, odrębne postępowanie, które dotyczy tego samego dłużnika, a nie o to samo postępowanie, które z istoty rzeczy odnosi się wciąż do tego samego dłużnika

Uprawnienie do pełnienia funkcji nadzorcy i zarządcy

osobą pozostającą z dłużnikiem w stosunku przysposobienia lub małżonkiem tej osoby albo osobą pozostającą z dłużnikiem w faktycznym związku, prowadzącą z nim wspólnie gospodarstwo domowe;

małżonkiem, wstępnym, zstępnym, jednym z rodzeństwa, powinowatym dłużnika lub jego wierzyciela w tej samej linii czy stopniu;

wierzycielem lub dłużnikiem dłużnika;

była zatrudniona przez dłużnika na podstawie stosunku pracy albo wykonywała pracę lub świadczyła usługi na rzecz dłużnika na podstawie innego stosunku prawnego, z wyjątkiem wykonywania na rzecz dłużnika czynności doradztwa restrukturyzacyjnego, o których mowa w ustawie o licencji doradcy restrukturyzacyjnego;

była członkiem organu, prokurentem lub pełnomocnikiem dłużnika albo jest lub w okresie dwóch lat przed dniem złożenia wniosku restrukturyzacyjnego była współnikiem albo akcjonariuszem dłużnika posiadającym udziały albo akcje w wysokości wyższej niż 5% kapitału zakładowego dłużnika lub wierzyciela;

była spółką powiązaną z dłużnikiem lub jest lub była członkiem organu, prokurentem lub pełnomocnikiem takiej spółki albo jest lub w okresie dwóch lat przed dniem złożenia wniosku restrukturyzacyjnego była współnikiem albo akcjonariuszem posiadającym udziały albo akcje w wysokości wyższej niż 5% kapitału zakładowego spółki powiązanej z dłużnikiem.

Nadzorcą albo zarządcą nie może być osoba fizyczna albo spółka handlowa, która jest:

Ustanowienie i skutki
ustanowienia **nadzorcy układu**

Zgodnie z art. 35 ust. 1 p.r. nadzorca układu jest wybierany przez dłużnika i pełni swoją funkcję na podstawie umowy zawartej z dłużnikiem. W umowie tej określa się wynagrodzenie nadzorcy układu.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 p.r. zawarcie umowy z nadzorcą układu nie ogranicza dłużnika w zarządzie jego majątkiem.

Powołanie i skutki powołania nadzorcy sądowego. Czas pełnienia funkcji

Na wniosek dłużnika, do którego dołączono pisemną zgodę wierzyciela lub wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli, o których mowa w art. 80 ust. 3 oraz art. 116, sąd, w postanowieniu o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego lub postępowania układowego, powołuje do pełnienia funkcji nadzorcy sądowego osobę spełniającą wymogi, o których mowa w art. 24, wskazaną przez dłużnika.

Sąd może odmówić powołania wskazanej osoby, jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, w szczególności jeżeli jest oczywiste, że wskazana osoba nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków (art. 38 ust. 2)

Nadzorca sądowy jest powoływany **przez sąd w postanowieniu o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego lub postępowania układowego.**

Zgodnie z art. 39 ust. 1 p.r. po powołaniu nadzorcy sądowego **dłużnik może dokonywać czynności zwykłego zarządu.** Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu wymagana jest zgoda nadzorcy sądowego, chyba że ustawa przewiduje zezwolenie rady wierzycieli. Zgoda może zostać udzielona również po dokonaniu czynności w terminie trzydziestu dni od dnia jej dokonania. Czynność przekraczająca zakres zwykłego zarządu dokonana bez wymaganej zgody jest nieważna.

Zgodnie z art. 27 ust. 3 p.r. w postanowieniu, w którym powołuje się nadzorcę sądowego, wskazuje się numer licencji doradcy restrukturyzacyjnego osoby powołanej do pełnienia funkcji nadzorcy sądowego albo zarządcy lub numer w Krajowym Rejestrze Sądowym spółki powołanej do pełnienia tej funkcji.

Jeżeli został złożony uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego albo uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości, nadzorca sądowy pełni swoje funkcje do dnia otwarcia postępowania sanacyjnego albo ogłoszenia upadłości, albo do dnia uprawomocnienia się postanowienia o oddaleniu uproszczonego wniosku albo jego odrzuceniu, albo umorzeniu postępowania o otwarcie postępowania sanacyjnego albo ogłoszenie upadłości.

Nadzorca sądowy pełni swoje funkcje do dnia zakończenia postępowania restrukturyzacyjnego albo uprawomocnienia się postanowienia o jego umorzeniu.

Powołanie i skutki powołania zarządcy. Czas pełnienia funkcji

Na wniosek dłużnika, do którego dołączono pisemną zgodę wierzyciela lub wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli, o których mowa w art. 80 ust. 3 oraz art. 116, sąd, w postanowieniu o otwarciu postępowania sanacyjnego, powołuje do pełnienia funkcji zarządcy osobę spełniającą wymogi, o których mowa w art. 24, wskazaną przez dłużnika.

Sąd może odmówić powołania wskazanej osoby, jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, w szczególności jeżeli jest oczywiste, że wskazana osoba nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków (art. 51 ust. 2 p.r.)

zarządca jest powoływany przez sąd w postanowieniu o otwarciu postępowania sanacyjnego.

Zarządca **sprawuje całkowity zarząd majątkiem wchodzącym w skład masy sanacyjnej** oraz wykonuje inne czynności wskazane w ustawie.

Zgodnie z art. 27 ust. 3 p.r. w postanowieniu, w którym powołuje się zarządcę, wskazuje się numer licencji doradcy restrukturyzacyjnego osoby powołanej do pełnienia funkcji nadzorcy sądowego albo zarządcy lub numer w Krajowym Rejestrze Sądowym spółki powołanej do pełnienia tej funkcji.

Jeżeli został złożony uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego albo uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości, zarządca pełni swoje funkcje do dnia otwarcia postępowania sanacyjnego albo ogłoszenia upadłości, albo do dnia uprawomocnienia się postanowienia o oddaleniu uproszczonego wniosku albo jego odrzuceniu, albo umorzeniu postępowania o otwarcie postępowania sanacyjnego albo ogłoszenie upadłości.

Zarządca pełni swoje funkcje do dnia zakończenia postępowania restrukturyzacyjnego albo uprawomocnienia się postanowienia o jego umorzeniu.

Zmiana nadzorcy albo zarządcy

w przypadku cofnięcia albo zawieszenia praw wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego osobie fizycznej albo wspólnikom ponoszącym odpowiedzialność za zobowiązania spółki będącej nadzorcą sądowym albo zarządcą bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkom zarządu reprezentującym taką spółkę;

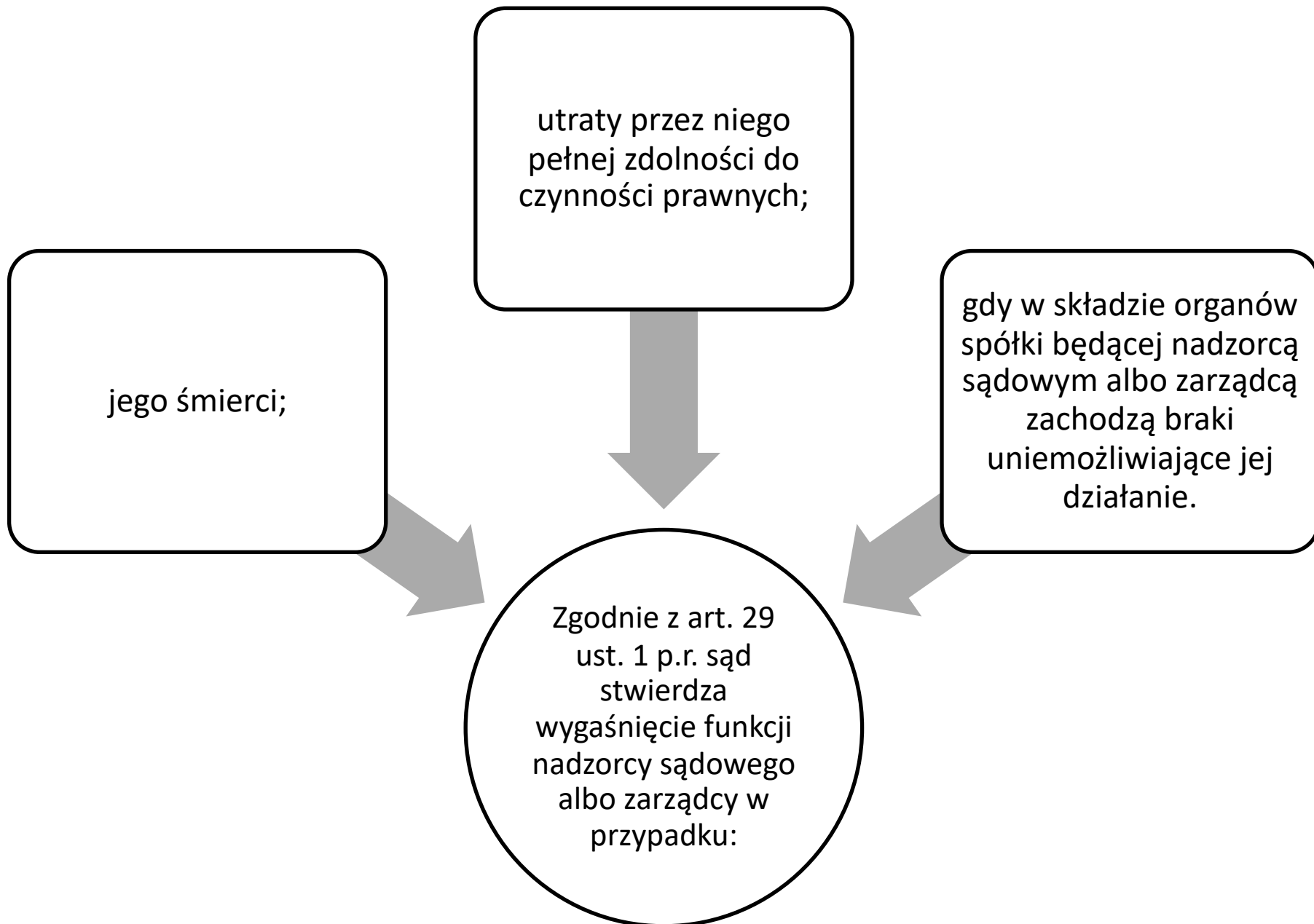
na podstawie uchwały rady wierzycieli podjętej w trybie określonym w art. 133 ust. 2 p.r.;

na jego wniosek;

Zgodnie z art. 28 ust. 1 p.r. sąd zmienia nadzorcę sądowego albo zarządcę:

na wniosek dłużnika, do którego dołączono pisemną zgodę wierzyciela lub wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 i art. 116.

Wygaśnięcie funkcji nadzorcy albo zarządcy

Odpowiedzialność nadzorcy i zarządcy - **Odpowiedzialność odszkodowawcza**

Art. 25 p.r.
[Odpowiedzialność cywilna
za szkody]

Nadzorca i zarządca
odpowiadają za szkodę
wyrządzoną na skutek
nienależytego wykonywania
obowiązków.

Nadzorca i zarządca
niezwłocznie, nie później niż
wraz z podjęciem pierwszej
czynności przed sądem lub
sędzią-komisarzem, składają
do akt postępowania
dokument potwierdzający
zawarcie umowy
ubezpieczenia
odpowiedzialności cywilnej
za szkody wyrządzone w
związku z pełnieniem
funkcji. Koszty
ubezpieczenia nie stanowią
kosztów postępowania
restrukturyzacyjnego.

Odpowiedzialność nadzorcy i zarządcy - **Odpowiedzialność dyscyplinarna**

Zgodnie z art. 30 ust. 1 p.r. sędzia-komisarz upomina nadzorcę sądowego albo zarządcę, który nie wykonuje albo nienależycie wykonuje swoje obowiązki.

W przypadku istotnego uchybienia albo braku poprawy w wykonywaniu obowiązków, mimo upomnienia, sędzia-komisarz nakłada na nadzorcę sądowego albo zarządcę grzywnę w wysokości od 1000 zł do 30 000 zł, biorąc pod uwagę stopień oraz wagę uchybienia (art. 30 ust. 2 p.r.).

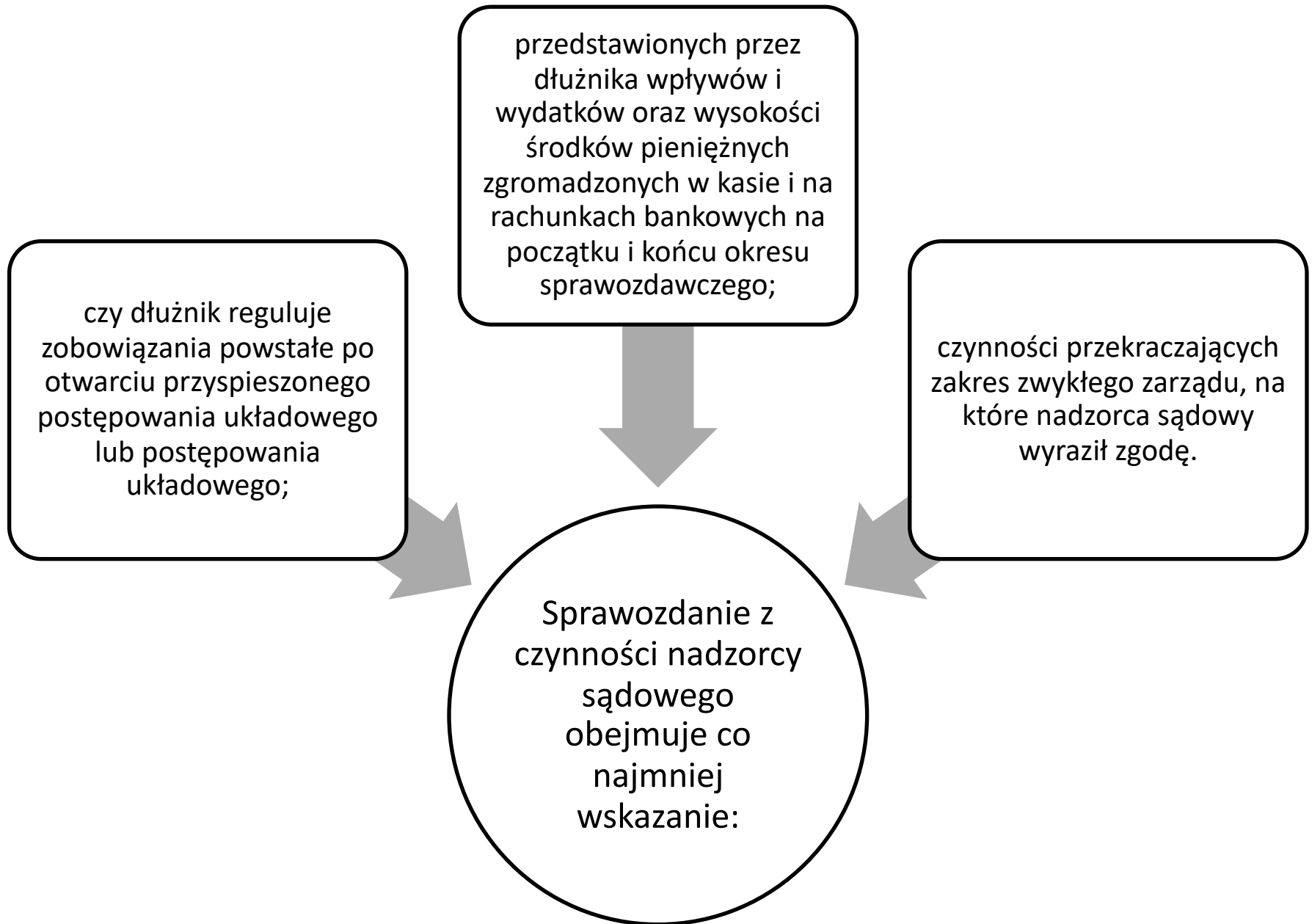
Odpowiedzialność nadzorcy i zarządcy - **Odpowiedzialność dyscyplinarna**

W przypadku uprawdopodobnienia podstaw do odwołania nadzorcy sądowego albo zarządcy sąd może do czasu wydania postanowienia w przedmiocie odwołania **zawiesić nadzorcę sądowego albo zarządcę w wykonywaniu jego czynności, powołując tymczasowego nadzorcę sądowego albo tymczasowego zarządcę**, do których przepisy o nadzorcy sądowym albo zarządcy stosuje się odpowiednio (art. 30 ust. 4 p.r.).

W przypadku rażącego uchybienia albo braku poprawy w wykonywaniu obowiązków mimo nałożonej grzywny lub w przypadku niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 24 ust. 5 p.r. (obowiązek złożenia do akt postępowania oświadczenie, że nie zachodzą przeszkody do powołania do pełnienia funkcji) i art. 25 ust. 2 p.r. (obowiązek złożenia do akt postępowania dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z pełnieniem funkcji), mimo wezwania do ich spełnienia w terminie tygodnia, **sąd odwołuje nadzorcę sądowego albo zarządcę**. Odpis prawomocnego postanowienia doręcza się Ministrowi Sprawiedliwości. Sąd powołuje nadzorcę sądowego albo zarządcę po uprawomocnieniu się postanowienia o odwołaniu. **Do czasu powołania nadzorcy sądowego albo zarządcy sąd powołuje tymczasowego nadzorcę sądowego albo tymczasowego zarządcę**, do których przepisy o nadzorcy sądowym albo zarządcy stosuje się odpowiednio (art. 30 ust. 6 p.r.).

Na postanowienie sądu w przedmiocie odwołania nadzorcy sądowego albo zarządcy oraz postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie upomnienia lub nałożenia grzywny na nadzorcę sądowego albo zarządcę **przysługuje zażalenie**. Zażalenie przysługuje również nadzorcy sądowemu albo zarządcy (art. 30 ust. 5 p.r.).

Zgodnie z art. 31 ust. 1 p.r. nadzorca sądowy i zarządca składają sędziemu-komisarzowi **sprawozdania ze swoich czynności za każdy miesiąc kalendarzowy pełnienia funkcji**, z tym że sędzia-komisarz może wyznaczyć inne terminy składania sprawozdań z czynności oraz określić dodatkowe wymogi co do treści tych sprawozdań (art. 31 ust. 4 p.r.).

wskazanie i
omówienie etapu
przygotowywania lub
realizacji planu
restrukturyzacyjnego

wskazanie, czy
zarządca reguluje
zobowiązania
powstałe po otwarciu
postępowania
sanacyjnego.

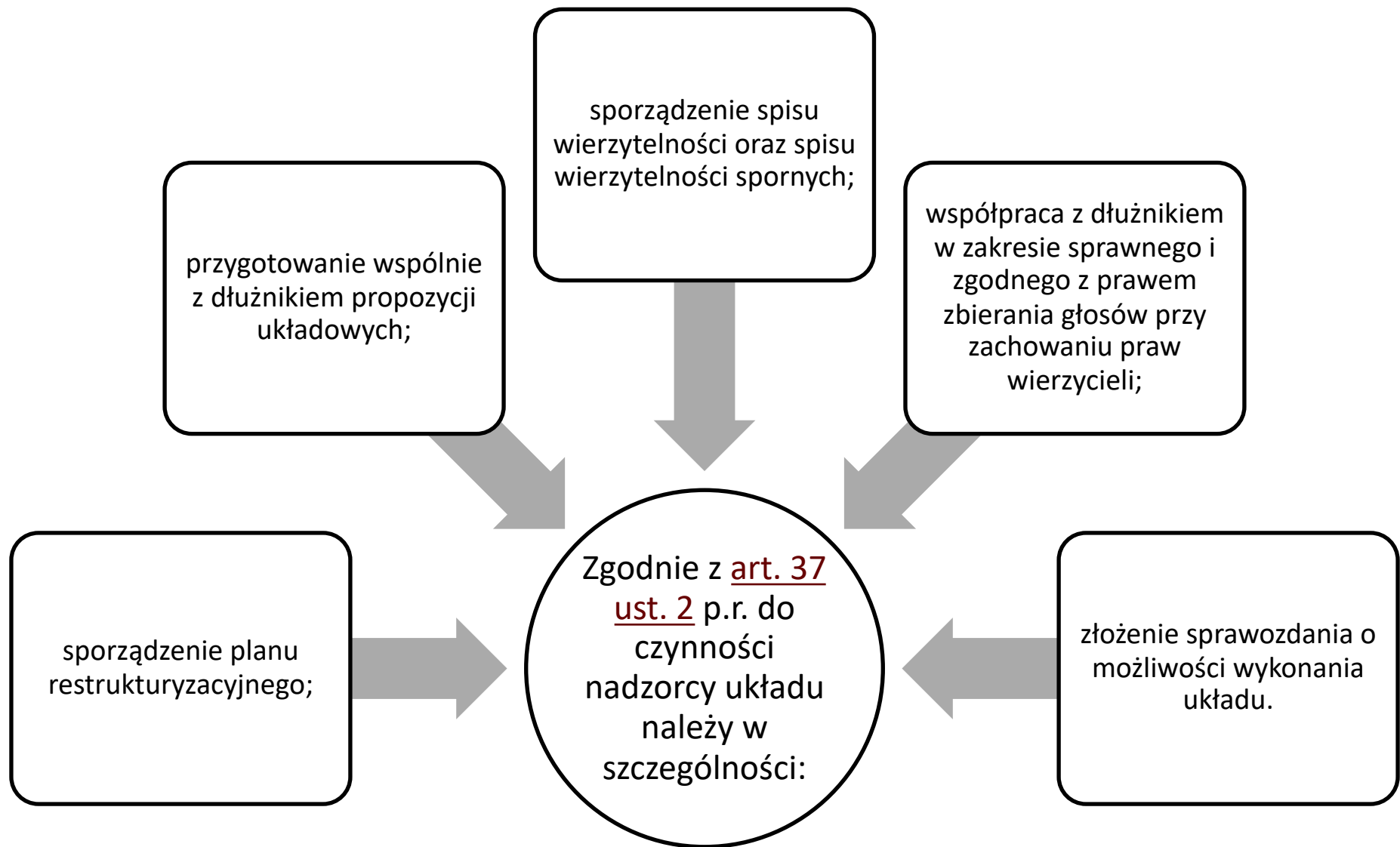
Sprawozdanie
z czynności
zarządcy
obejmuje co
najmniej:

Zadaniem nadzorcy układu jest wdrożenie skutecznej restrukturyzacji oraz wypracowanie optymalnego dla dłużnika i jego wierzycieli porozumienia, które następnie zostanie zrealizowane.

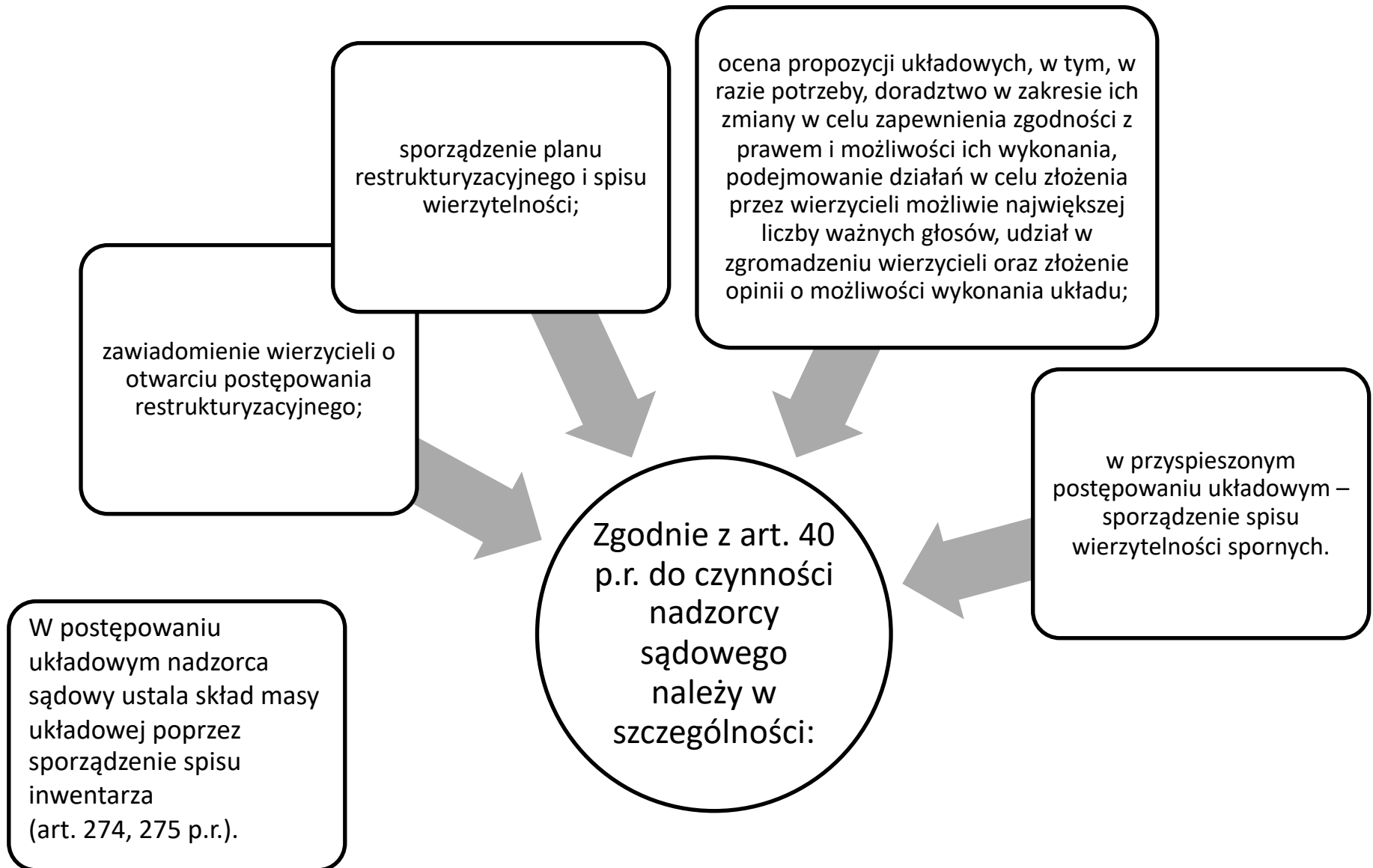

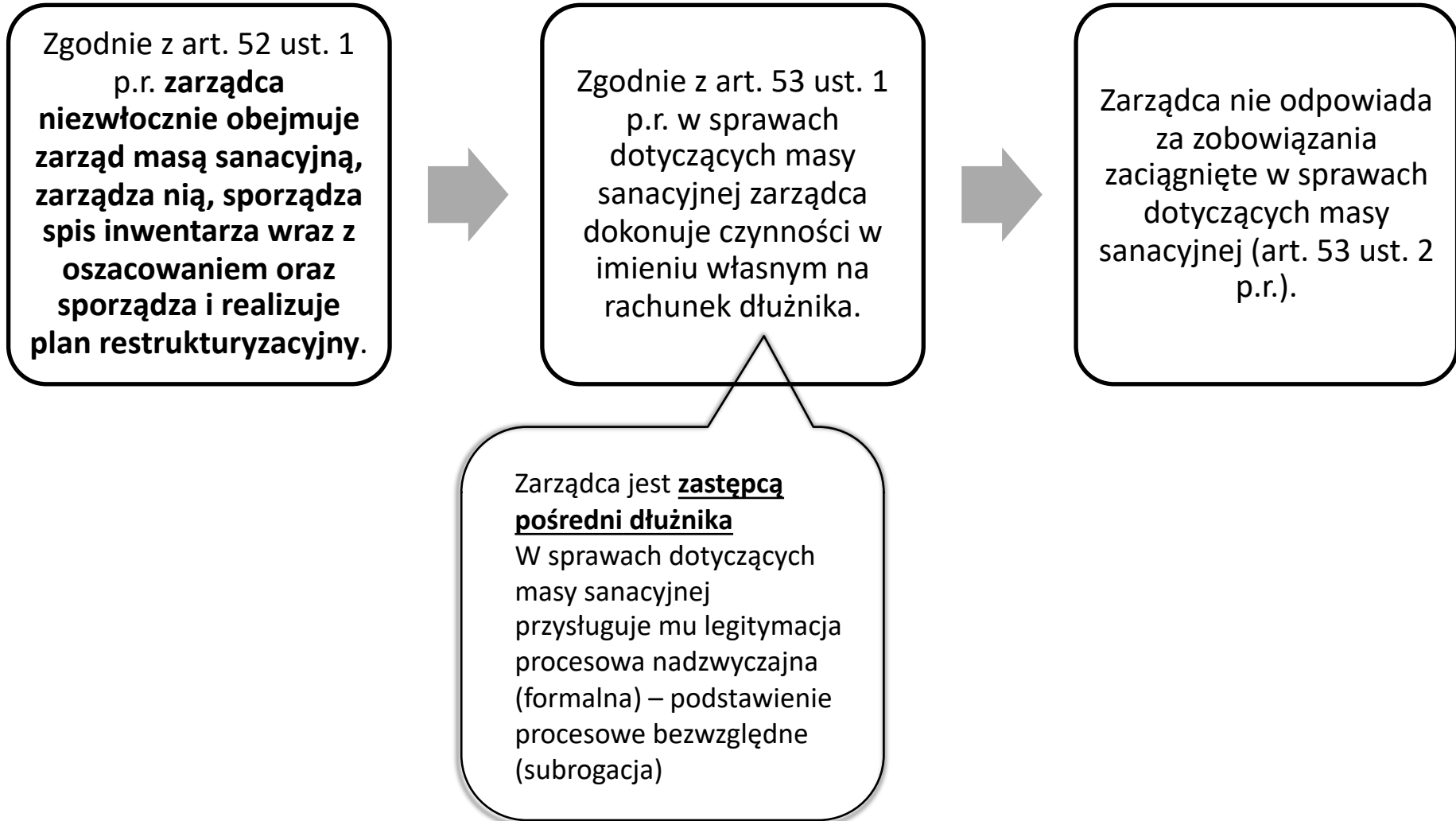
W ramach sprawowanego nadzoru nadzorca układu może kontrolować czynności dłużnika dotyczące jego majątku, a także przedsiębiorstwo dłużnika, w tym sprawdzać, czy mienie dłużnika, które nie stanowi części przedsiębiorstwa, jest dostatecznie zabezpieczone przed zniszczeniem lub utratą.
(art. 37 ust. 1 p.r.)

Obowiązki nadzorcy układu

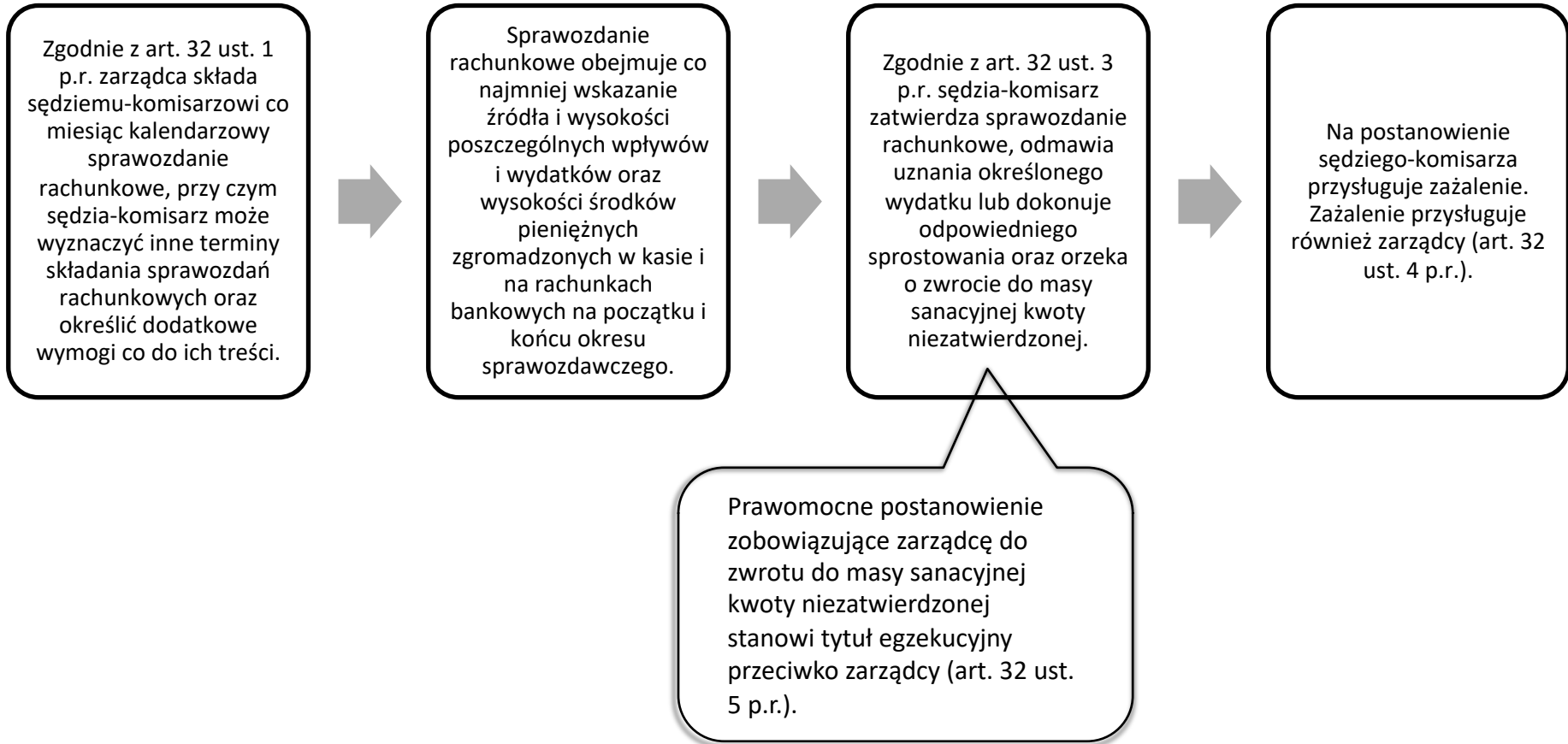
Obowiązki nadzorcy sądowego

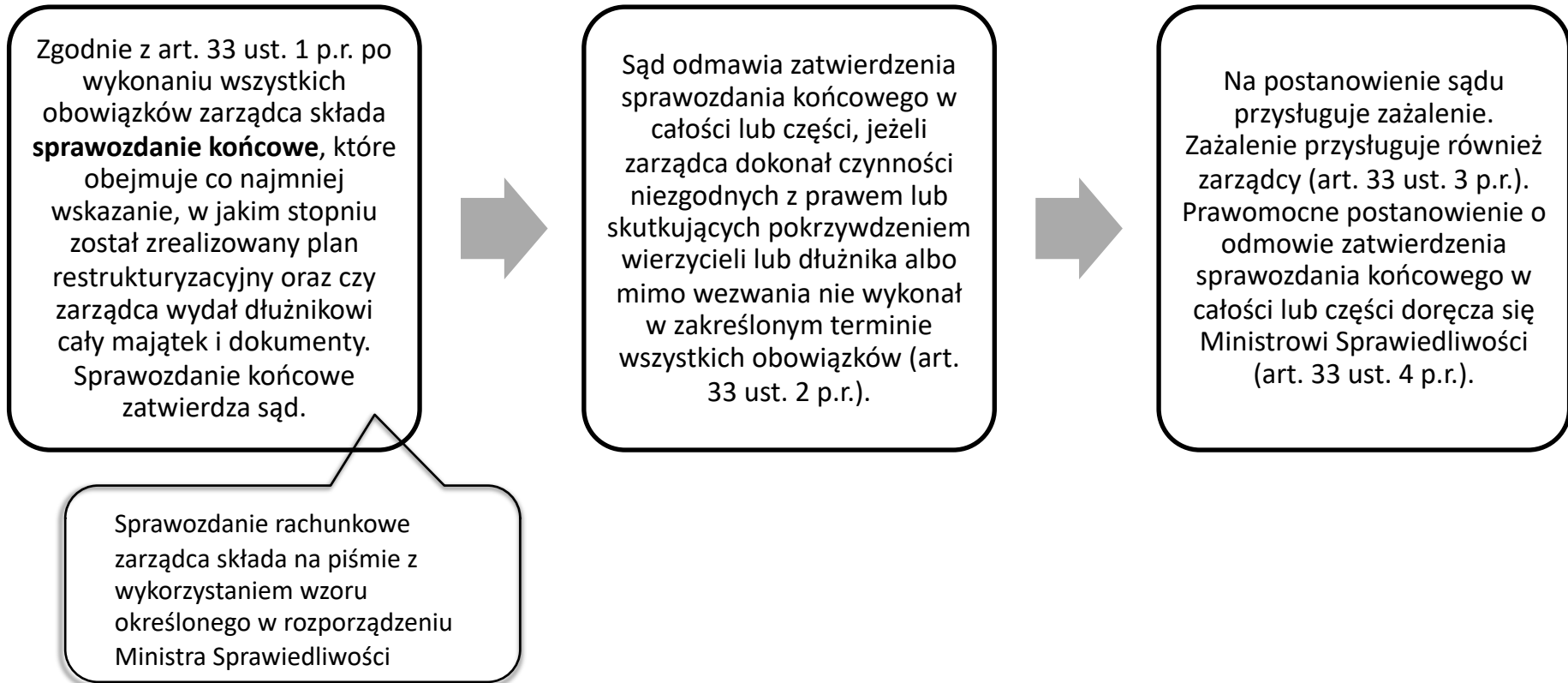

Obowiązki zarządcy

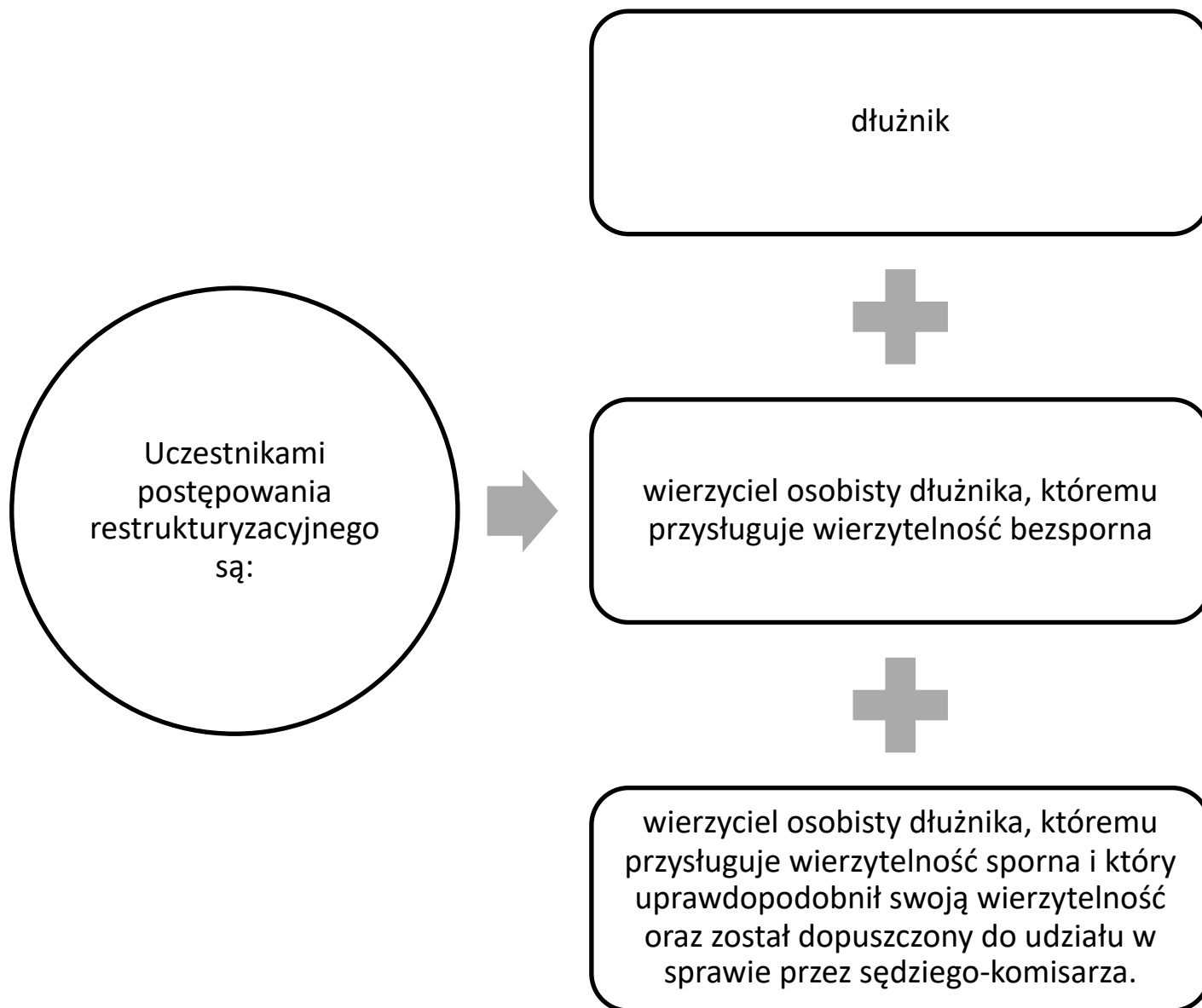

Obowiązki zarządcy

Wynagrodzenie nadzorcy układu jest określone w umowie zawartej pomiędzy dłużnikiem a nadzorcą układu (art. 35 ust. 2 p.r.). Prawo restrukturyzacyjne nie określa żadnych granic dla tego wynagrodzenia.

Wynagrodzenie nadzorcy sądowego oraz zarządcy jest ustalane postanowieniem sądu według zasad określonych w Prawie restrukturyzacyjnym.

Uczestnicy postępowania - dłużnika

W postępowaniu restrukturyzacyjnym dłużnik sprawuje zarząd własny swoim majątkiem, chyba że został ustanowiony zarządca. Zarząd własny, w zakresie określonym w art. 39 ust. 1 p.r., dłużnik sprawuje pod nadzorem nadzorcy sądowego.

Czynności prawne dokonane przez dłużnika dotyczące mienia, wobec którego dłużnik utracił prawo zarządu, są nieważne.

Spełnienie świadczenia do rąk dłużnika pozbawionego prawa zarządu, dokonane po obwieszczeniu o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, nie zwalnia z obowiązku spełnienia świadczenia do rąk zarządcy, chyba że równowartość świadczenia wpłynęła do masy układowej albo sanacyjnej.

Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, do czynności, które podlegają ujawnieniu w księdze wieczystej i rejestrach, przepisy powyższe stosuje się.

KURATOR

Jeżeli po złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego dłużnik utracił zdolność procesową i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także jeżeli w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, **sędzia-komisarz, a przed dniem otwarcia postępowania sąd, ustanawia kuratora.**

Kurator ustanowiony w postępowaniu o otwarcie restrukturyzacyjnego pełni swoją funkcję również po otwarciu tego postępowania.

Ustanowienie kuratora na podstawie ust. 1 nie stanowi przeszkody do usunięcia, na podstawie zasad ogólnych, braku zdolności procesowej albo braków w składzie organów uniemożliwiających ich działanie. Po ich uzupełnieniu ustanowienie kuratora według przepisów niniejszego działu traci moc.

Kurator ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków.

W przypadku śmierci dłużnika jego spadkobierca, **a jeżeli ustanowiono zarząd sukcesyjny - zarządca sukcesyjny, staje się uczestnikiem postępowania restrukturyzacyjnego**. Dla zabezpieczenia praw spadkobiercy sędzia-komisarz z urzędu ustanawia kuratora, do którego przepisy art. 68-71 p.r. stosuje się.

Ustanowienie kuratora traci moc po wstąpieniu do postępowania spadkobiercy dłużnika, który wykazał swoje prawa prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, europejskim poświadczeniem spadkowym albo zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia. Do spadkobiercy przepisy o prawach i obowiązkach dłużnika stosuje się odpowiednio.

Uczestnicy postępowania - wierzyciele

Dopuszczenie do udziału w sprawie wierzyciela może nastąpić na wniosek wierzyciela albo z urzędu. W przypadku dopuszczenia wierzyciela do udziału w sprawie na jego wniosek, dopuszczenie wywołuje skutek od dnia złożenia wniosku.

wierzyciel osobisty dłużnika, któremu przysługuje wierzytelność sporna i który uprawdopodobnił swoją wierzytelność oraz został dopuszczony do udziału w sprawie przez sędziego-komisarza.

wierzyciel osobisty dłużnika, któremu przysługuje wierzytelność bezsporna;

Przez wierzyciela osobistego, któremu przysługuje wierzytelność bezsporna, **należy rozumieć wierzyciela osobistego, który został wskazany przez dłużnika w spisie wierzycieli załączonym do wniosku restrukturyzacyjnego lub którego wierzytelność została stwierdzona tytułem egzekucyjnym lub który został umieszczony w spisie wierzytelności.**

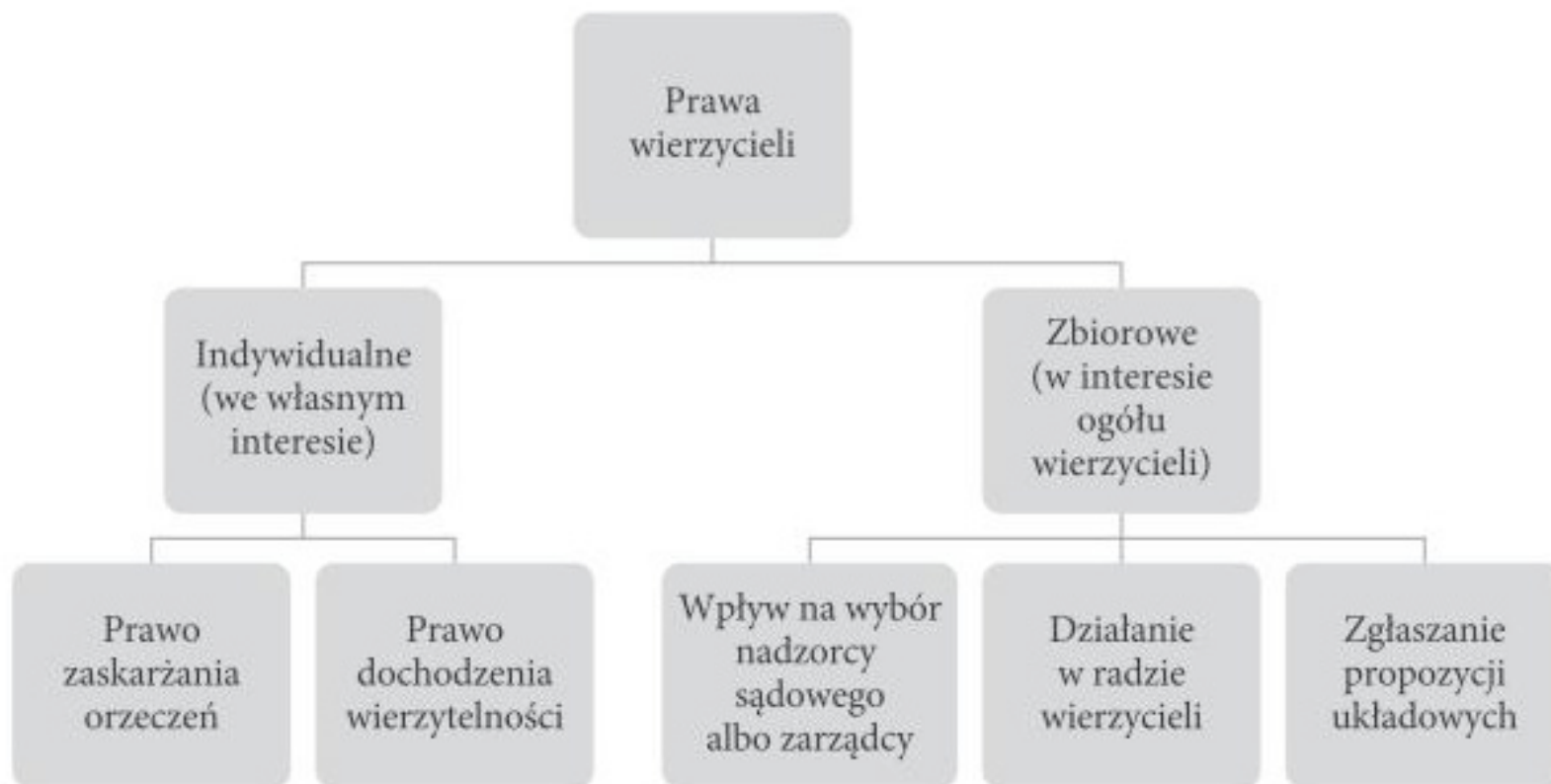
uczestnikami postępowania restrukturyzacyjnego są oprócz dłużnika:

Przez wierzytelność sporną należy rozumieć wierzytelność inną niż bezsporna, która **została skonkretyzowana co do zakresu świadczenia dłużnika i podstawy faktycznej**, w szczególności wierzytelność, co do której dłużnik został wezwany do spełnienia świadczenia, zawezwano dłużnika do próby ugodowej, wytoczono powództwo przeciwko dłużnikowi albo podniesiono zarzut potrącenia w sprawie wszczętej przez dłużnika, albo co do której toczy się postępowanie przed sądem polubownym oraz wierzytelność, o której mowa w art. 90 ust. 2.

Wierzyciel nieumieszczony w spisie wierzytelności traci uprawnienia uczestnika postępowania z dniem uprawomocnienia się postanowienia o oddaleniu jego sprzeciwu lub bezskutecznego upływu terminu do jego złożenia albo uprawomocnienia się postanowienia uwzględniającego sprzeciw co do umieszczenia jego wierzytelności.

Jeżeli wierzyciel nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także jeżeli w składzie organów wierzyciela będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sędzia-komisarz może, jeżeli przyczyni się to do usprawnienia postępowania, ustanowić dla niego kuratora, który działa za wierzyciela w postępowaniu restrukturyzacyjnym (art. 75 ust. 1 p.r.). Jeżeli dla wierzyciela ustanowiono kuratora na podstawie art. 42 § 1 k.c., tego kuratora powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie. Koszty działania kuratora obciążają wierzyciela.

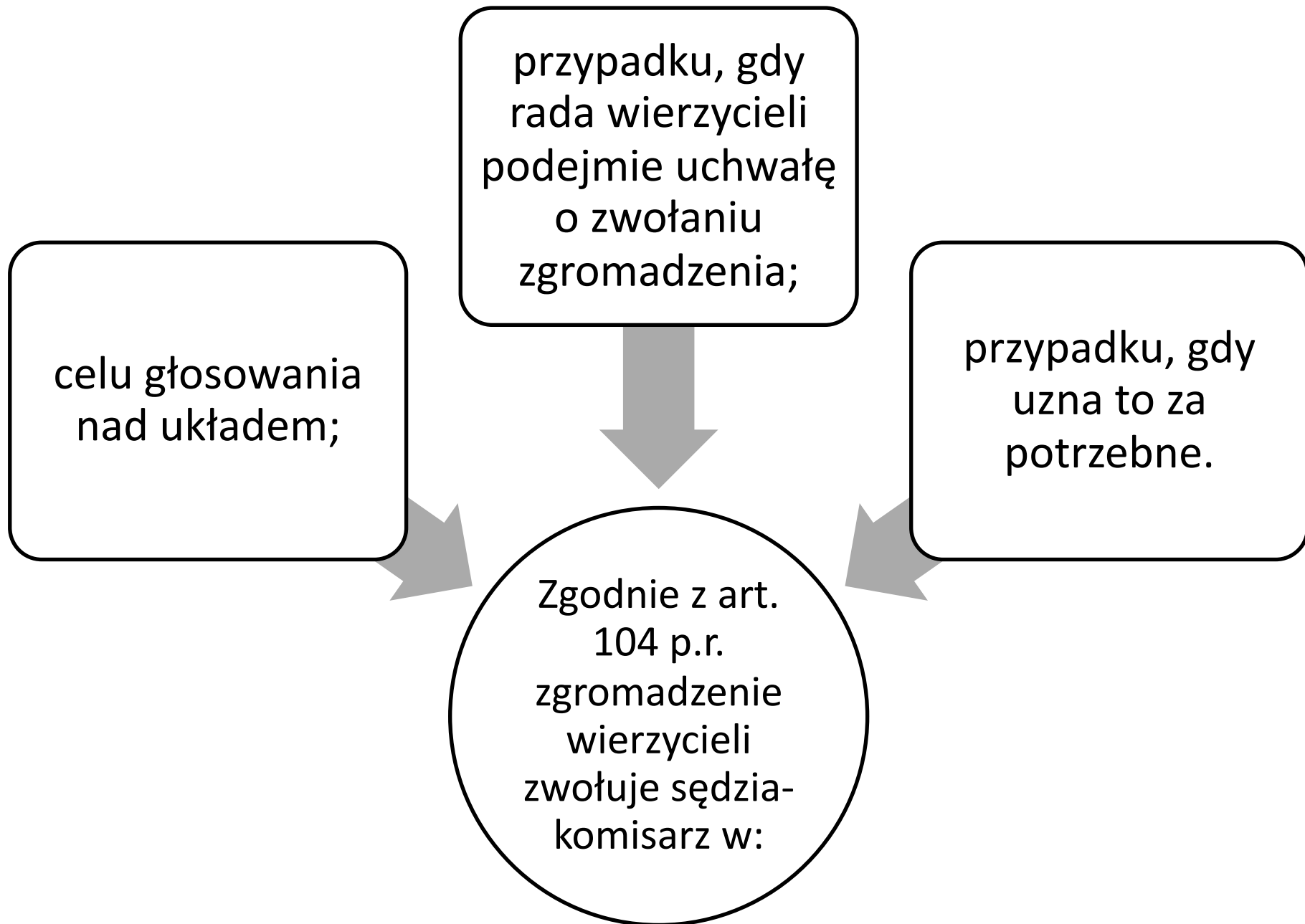

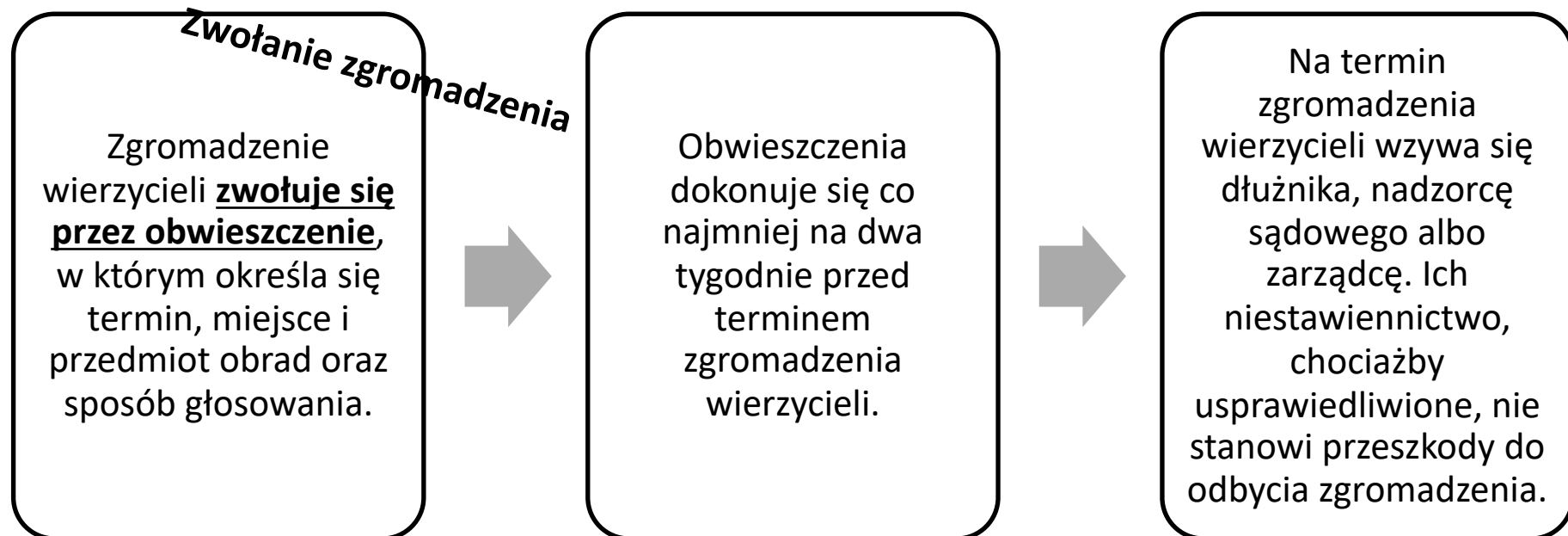
Źródło: A. Hrycaj, Prawo i postępowanie restrukturyzacyjne, Warszawa 2019, s. 132.

Zgromadzenie wierzycieli w postępowaniu restrukturyzacyjnym ma podwójne znaczenie

Po pierwsze, w wielu przepisach ustawodawca używa tego pojęcia w znaczeniu formy „zebrania się” wierzycieli (por. art. 104 p.r., który mówi o zwołaniu zgromadzenia wierzycieli; art. 107 p.r., który mówi o prawie głosu na zgromadzeniu).

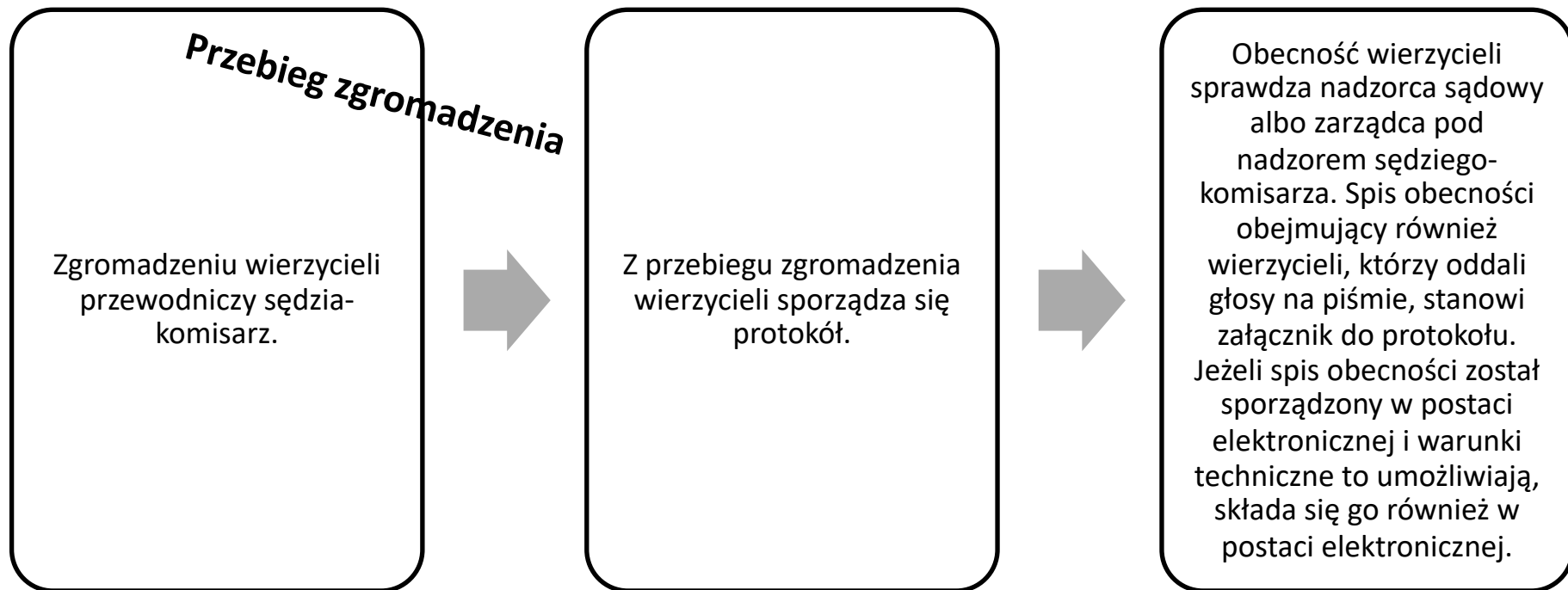
Po drugie, zgromadzenie wierzycieli, obok rady wierzycieli, jest organem, poprzez który wierzyciele w sposób zbiorowy działają w postępowaniu restrukturyzacyjnym. W takim znaczeniu pojęcie to zostało użyte chociażby w art. 111 p.r., który mówi o uchwale zgromadzenia wierzycieli.

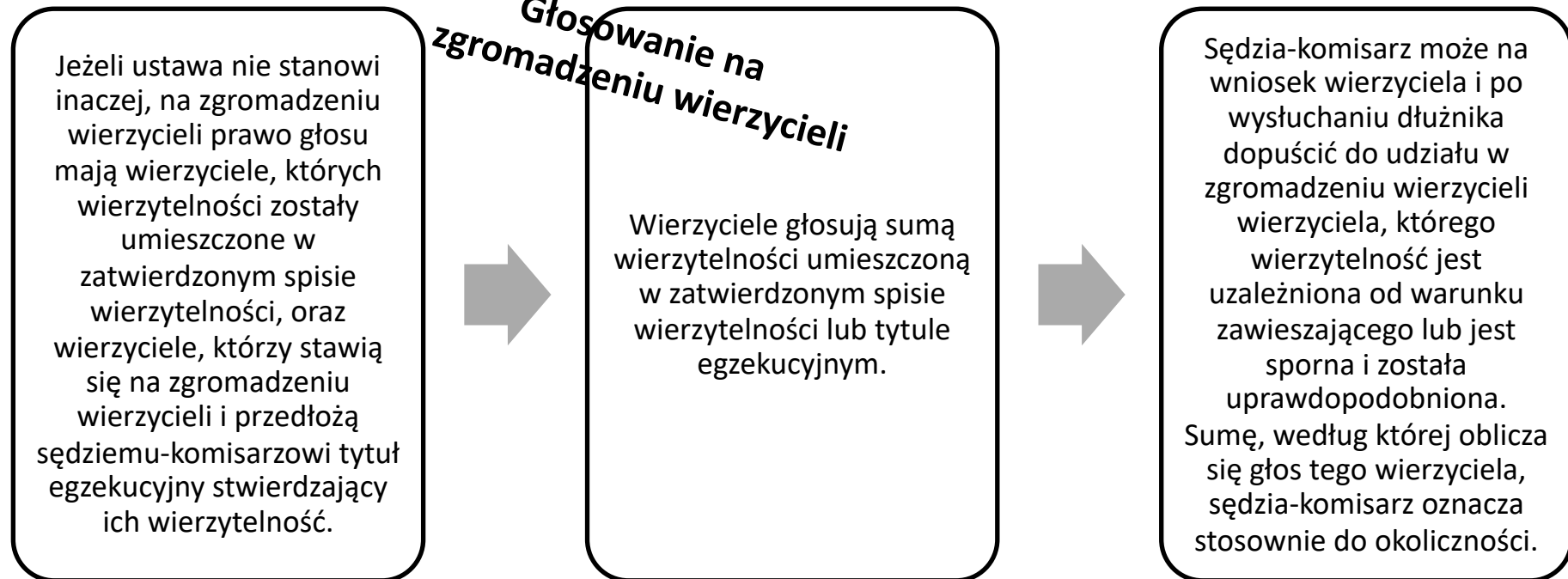

W przypadku odroczenia zgromadzenia wierzycieli, sędzia-komisarz podaje obecnym do wiadomości nowy termin i miejsce zgromadzenia. **W takim przypadku nie dokonuje się ponownego obwieszczenia.** Oddany poprzednio głos wierzyciela, który nie stawiał się na odroczonym zgromadzeniu wierzycieli, **zachowuje moc i jest uwzględniany przy obliczaniu wyników głosowania**, jeżeli na tym zgromadzeniu poddane pod głosowanie są te same uchwały lub uchwały korzystniejsze dla wierzycieli.

Uczestnicy postępowania – Zgromadzenie wierzycieli

Uczestnicy postępowania – Zgromadzenie wierzycieli

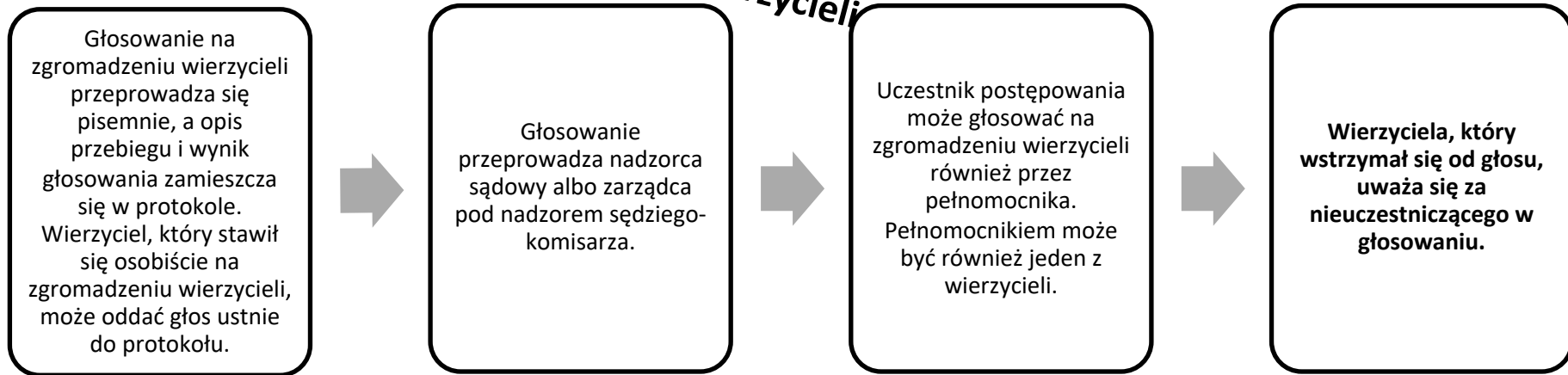
Wierzyciele, którzy mają wierzytelność solidarną lub niepodzielną, **głosują przez wspólnego pełnomocnika**. Pełnomocnikiem może być również jeden z wierzycieli.

Jeżeli wierzyciele nie dokonają wyboru pełnomocnika w imieniu **wierzycieli głosuje zarządca ustanowiony według przepisów Kodeksu cywilnego o zarządzie związanym ze współwłasnością**.

Niedokonanie przez wierzycieli wyboru pełnomocnika lub nieustanowienie zarządcy nie stanowi przeszkody do wyznaczenia terminu i odbycia zgromadzenia wierzycieli.

Wierzyciel **nie ma prawa głosu na podstawie wierzytelności, którą nabył w drodze przelewu lub indosu po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego**, chyba że przejście wierzytelności nastąpiło wskutek spłacenia przez wierzyciela długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, ze stosunku prawnego powstałego przed dniem otwarciem postępowania restrukturyzacyjnego, albo nabycie wierzytelności nastąpiło po obwieszczeniu w Rejestrze informacji o trybie i miejscu sprzedaży wierzytelności, a zbycie nastąpiło na rzecz nabywcy, który zaoferował najwyższą kwotę.

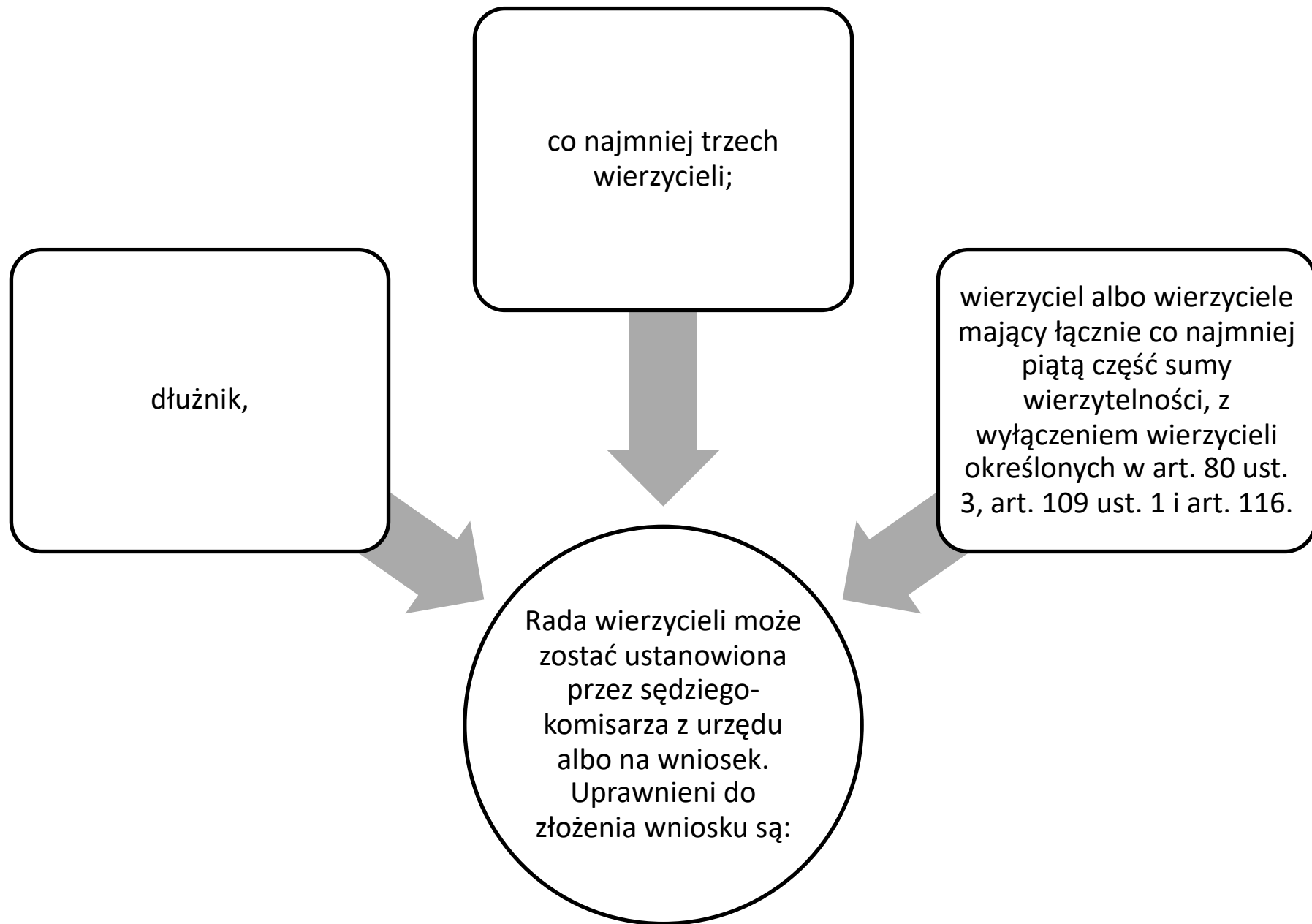
Głosowanie na zgromadzeniu wierzycieli

Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, uchwała zgromadzenia wierzycieli zostaje przyjęta, jeżeli **wypowie się za nią większość głosujących wierzycieli, którzy oddali ważny głos, mających łącznie co najmniej połowę sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.**

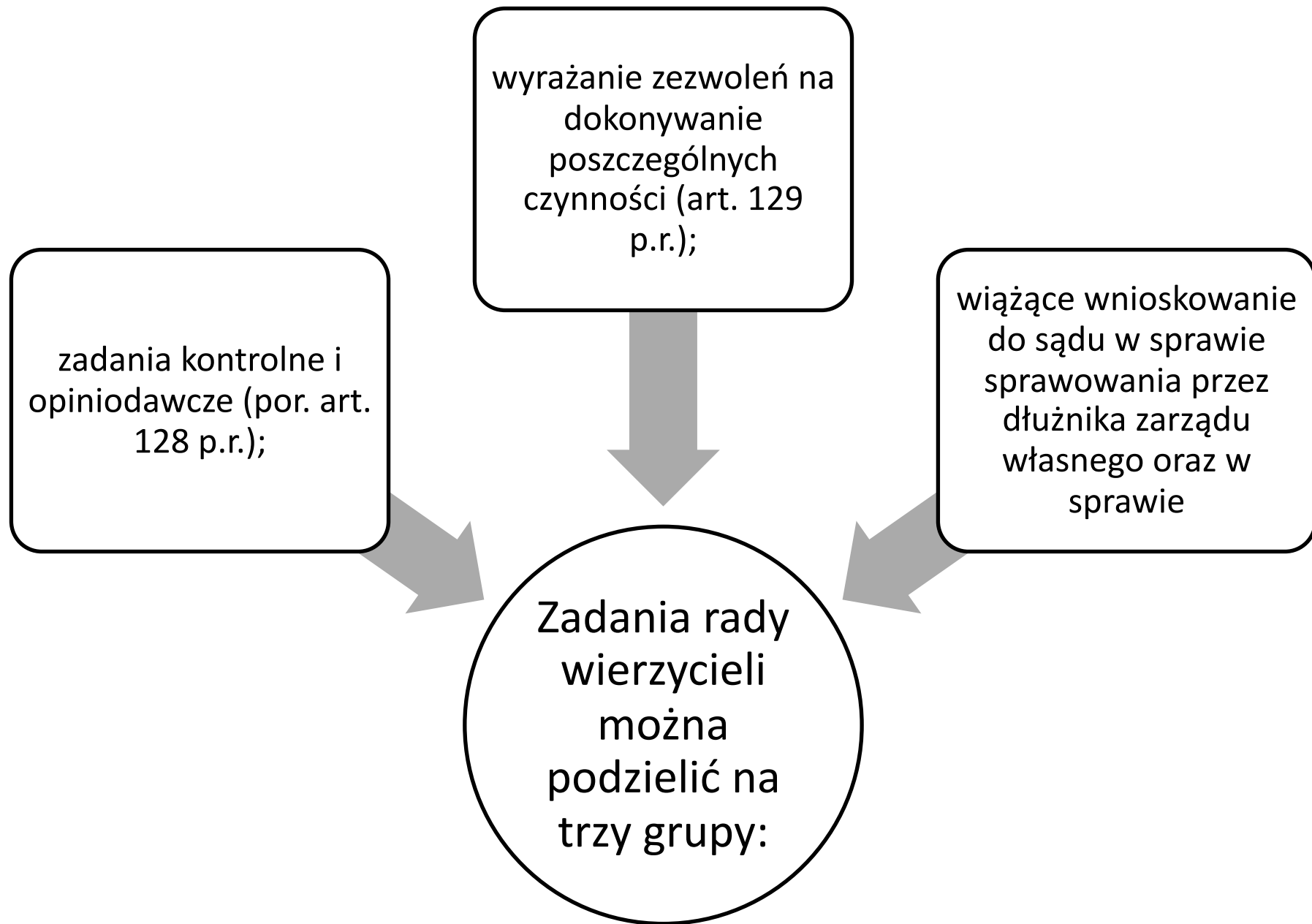
Sędzia-komisarz wydaje na zgromadzeniu wierzycieli **postanowienie w przedmiocie stwierdzenia przyjęcia uchwały**. W sentencji postanowienia stwierdzającego przyjęcie uchwały zawiera się treść uchwały. Stwierdzając przyjęcie uchwały przez zgromadzenie wierzycieli, sędzia-komisarz **może jednocześnie uchylić uchwałę, jeżeli jest sprzeczna z prawem lub narusza dobre obyczaje albo rażąco narusza interes wierzyciela, który głosował przeciw uchwale.**

Zgodnie z [art. 122 ust. 1](#) p.r. rada wierzycieli składa się z pięciu członków oraz dwóch zastępców powoływanych spośród wierzycieli dłużnika będących uczestnikami postępowania. Rada wierzycieli może składać się z trzech członków, jeżeli liczba wierzycieli dłużnika będących uczestnikami postępowania jest mniejsza niż siedem.

Zasadniczo sędzia-komisarz ma swobodę w zakresie decyzji dotyczącej tego, kto będzie członkiem rady wierzycieli. Jednakże **na wniosek wierzyciela lub wierzycieli mających co najmniej piątą część sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania**, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 80 ust. 3, art. 109 ust. 1 i art. 116, **sędzia-komisarz jest zobowiązany powołać na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę**, chyba że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków członka rady wierzycieli. Na postanowienie oddalające wniosek zażalenie przysługuje wyłącznie wnioskodawcy ([art. 123 ust. 1](#) p.r.).

Dziękuję za uwagę

Czy mają Państwo jakieś pytania?